

גביאוש אבנט Gevanesh Avnet

1

01:00:08,000 <-- 01:00:00,000
קוראים לי גבינש נגה, נולדתי בווגרה.
במקום שנקרא ווגרה ברמת אנקש.

2

01:00:20,000 <-- 01:00:08,080
שם נולדתי וגדלתי, כשהייתי בת 8
אמי לקחה אותי לכפר טגדה.

3

01:00:29,000 <-- 01:00:20,080
שם גדלתי, והתחתנתי בגיל 11.
-רגע, לפני שאת מגיעה לזה.

4

01:00:35,000 <-- 01:00:29,080
נולדת ב... -ווגרה.
-ווגרה? -האזור נקרא אנקש.

5

01:00:43,320 <-- 01:00:35,080
מה את הכי זוכרת משם? -אני נזכרת
במשחקי הילדות, הרפת של הפרות

6

01:00:52,600 <-- 01:00:43,400
כששיחקנו במשחק שנקרא "5 אבנים",
מנקלה (גבטה), בכל זה אני נזכרת.

7

01:00:55,600 <-- 01:00:52,680
איך משחקים במנקלה (גבטה)?

8

01:01:02,600 <-- 01:00:55,680
חופרים כמה גומות, אוספים אבנים קטנות
ומפזרים את האבנים לתוך גומות.

9

01:01:06,600 <-- 01:01:02,680
כל אחד בתורו מפזר את האבנים לתוך
הגומות, גם אני בתורי אוספת ומפזרת.

10

01:01:16,320 <-- 01:01:06,680

כמה גומות חופרים? אני רוצה לשחק
במשחק הזה, כמה גומות צריך?

11

01:01:27,320 <-- 01:01:16,400

ארבע (גומות). -תסבירי לי היטב בבקשה.
-חופרים 4 גומות, 2 לי ו-2 לחברתי.

12

01:01:33,720 <-- 01:01:27,400

אם אני מקדימה אותה,
היא לוקחת משלי אליה.

13

01:01:39,000 <-- 01:01:33,800

אחרת אני לוקחת משלה (אבנים),
כך שיחקנו.

14

01:01:44,000 <-- 01:01:39,080

איך מנצחים? -כשלאחת מאיתנו
נגמר, כמו הימורים!

15

01:01:52,000 <-- 01:01:44,080

אם אני מנצחת, כל האבנים עוברות
אליי. ואם היא ניצחה, אז היא לוקחת.

16

01:01:57,000 <-- 01:01:52,080

צריך להעביר מגומה לגומה בזריזות.

17

01:02:03,000 <-- 01:01:57,080

היית טובה במשחק הזה?
-כן, זה היה בילדות. -כן.

18

01:02:10,000 <-- 01:02:03,080

כן, שיחקתי בילדות.
-ניצחת הרבה? -כן.

19

01:02:20,000 <-- 01:02:10,080

האם את זוכרת את החברה שלך מהילדות? -בטח, השארתי אותן מאחור.

20

01:02:27,000 <-- 01:02:20,080

את מי את זוכרת מהילדות?
-הייתה חברה שמאוד אהבתי.

21

01:02:37,720 <-- 01:02:27,080

אני והיא החלטנו ללכת דרך סודן,
היא הייתה בוגרת ממני ואמרה שתוביל אותי.

22

01:02:48,720 <-- 01:02:37,800

ואמי באה אחריי ולקחה אותי בחזרה.
חברתי המשיכה בדרכה.

23

01:02:56,720 <-- 01:02:48,800

זכור לי הבית של הסבים, של הדודים,
בייחוד השבתות, טקס בציעת חלה.

24

01:03:02,520 <-- 01:02:56,800

כשבאנו מבחוץ
קיבלנו מהם לחם בכבוד ובהכנעה.

25

01:03:09,520 <-- 01:03:02,600

כי אסור לחטוף מידיהם, צריך להושיט
2 ידיים צמודות ולהתכופף 3 פעמים.

26

01:03:13,520 <-- 01:03:09,600

טוב.
-ככה זה היה, אני זוכרת.

27

01:03:25,520 <-- 01:03:13,600

זוכרת איך השכונה נראתה? -לא זוכרת
את השכונה, כי אמי לקחה אותי כילדה.

28

01:03:33,080 <-- 01:03:25,600

למה אימא שלך עזבה את המקום?

-כי אביה גר בטגדה.

29

01:03:39,080 <-- 01:03:33,160

אימא שלה גרה בקוסייה, בווגרה.
היא רצתה לעבור למקום של אביה.

30

01:03:46,080 <-- 01:03:39,160

היא השאירה את הילדים הגדולים שלה
אצל אביה כדי לבוא לבקר את אימא שלה.

31

01:03:49,080 <-- 01:03:46,160

כשחזרה לילדיה לא רצתה להשאיר
אותי מאחור, לכן לקחה אותי.

32

01:03:56,080 <-- 01:03:49,160

אבא שלי ליווה אותנו עד דבת, אמבה
ג'וריס. אני זוכרת היטב את כל זה.

33

01:04:08,080 <-- 01:03:56,160

ספרי לי על זה? -על מה? -הזיכרונות
כשעזבתן את הבית, מה זכור לך במיוחד?

34

01:04:16,760 <-- 01:04:08,160

עזבתן בבוקר או בערב? זוכרת את הדרך?
-כן, אני זוכרת. -ספרי לי בבקשה.

35

01:04:23,760 <-- 01:04:16,840

היו הרבה עליות בדרך, זה הררי. אין
גישה לכלי רכב, עד לשם הלכנו לרגל.

36

01:04:32,760 <-- 01:04:23,840

בעליות אימא נשאה אותי על גבה,
אני גררתי רגליים על הקרקע, אני גבוהה.

37

01:04:43,760 <-- 01:04:32,840

אימא עשתה טריק, היא גלגלה בד ואמרה
שזה תינוק בשבילי כדי שאסחב אותו בעלייה.

38

01:04:51,160 <-- 01:04:43,840
פתאום עליתי בכוחות עצמי את כל העלייה,
דווקא כשאמרה לסחוב "תינוק" הצלחתי.

39

01:05:00,160 <-- 01:04:51,240
אחרי דרך קשה הגענו לאג'ריה.
ישנו אצל המשפחה, הייתה שם קהילה יהודית.

40

01:05:08,160 <-- 01:05:00,240
למחרת הלכנו לטגדה.
-לא הבנתי, כמה ימים הלכתן? -יומיים.

41

01:05:19,160 <-- 01:05:08,240
עד דבת נסענו ברכב, משם הלכנו ברגל.
תמיד ביררנו איפה יש יהודים, לישון אצלם.

42

01:05:24,160 <-- 01:05:19,240
כך לקחה אותי אמי.
-אצל מי נחתן? את מי את זוכרת?

43

01:05:30,160 <-- 01:05:24,240
אצל יהודים, באג'ריה היו לנו
קרובי משפחה, אצלם ישנו.

44

01:05:40,160 <-- 01:05:30,240
מה את זוכרת משם? כשהגעתן.
-אני זוכרת שתמיד אהבתי לשתות חלב.

45

01:05:45,880 <-- 01:05:40,240
אז רציתי חלב, בכיתי וסירבתי לישון,
היה צום באותה תקופה ולא היה חלב.

46

01:05:52,880 <-- 01:05:45,960
פתאום ראיתי חתולים שותים חלב, איך
החתולים שותים ולי אומרים אין חלב?!

47

01:05:54,000 <-- 01:05:52,960

מאוד הפרעתי לה!

48

01:06:01,560 <-- 01:05:54,080

הגברת ההיא שטפה במים את כד החלב
והביאה לי לשתות, כאילו זה חלב, נרגעתי!

49

01:06:10,560 <-- 01:06:01,640

אני ממש זוכרת את זה,
משם הגענו ליעדנו.

50

01:06:24,560 <-- 01:06:10,640

האם את זוכרת מה הכנתן לפני יציאה לדרך?
הצידה, בגדים, נעליים, מה זמן ההכנה?

51

01:06:33,560 <-- 01:06:24,640

לגבי הבגדים, הרי אימא התכוונה לחזור
לווגרה, היא רק רצתה לראות את אביה.

52

01:06:43,560 <-- 01:06:33,640

אפתה לחם, אפתה צידה לדרך, הכינה
לחמניות בשבילי, שלא אהיה רעבה בדרך.

53

01:06:52,560 <-- 01:06:43,640

מים יש בשפע בדרך, לא צריך להכין
מראש. האכילה אותי בדרך, נתנה לי מים.

54

01:07:06,560 <-- 01:06:52,640

דאגה ועודדה אותי, והגענו לאבא שלה.
לקחה את הילדים שלה שהיו אצל אביה.

55

01:07:13,560 <-- 01:07:06,640

אני העדפתי להיות אצל אבא שלי, כך
דרכינו נפרדו עד שהיא הלכה לעולמה.

56

01:07:20,560 <-- 01:07:13,640

אבא הלך לחפש את ילדיו בסודן,
כשלא מצא אותם ניסה לחזור אליי.

57

01:07:24,560 <-- 01:07:20,640
שם הוא מצא את מותו.

58

01:07:28,560 <-- 01:07:24,640
רגע, לא לדלג, אני לא הבנתי!
אמרת, אימא הלכה לבקר את אביה.

59

01:07:37,560 <-- 01:07:28,640
אבא שלה גר בטגדה, היא באה לאמה,
לווגרה. -טוב. -אימא שלה גרה בווגרה.

60

01:07:43,560 <-- 01:07:37,640
הם היו גרושים, גרו בנפרד. -טוב.
-היא באה לאימא שלה, לווגרה.

61

01:07:55,560 <-- 01:07:43,640
היא גרה בווגרה, נישאה לאבא שלי,
אני נולדתי ובגיל שמונה לקחה אותי.

62

01:08:01,160 <-- 01:07:55,640
התיישבנו במקומנו והיא בנתה בית.
היא עזבה את בעלה והלכה? -כן.

63

01:08:15,160 <-- 01:08:01,240
לא, לא הבנתי. חשבתי שלקחה אותך
לביקור? -לאבא שלי יש ילדים ובית משלו.

64

01:08:20,160 <-- 01:08:15,240
אמי לא רצתה להיות עם אבי.
הוא לא רצה שהיא תיקח אותי.

65

01:08:32,160 <-- 01:08:20,240
הוא בא אחרינו עד הכפר אנקש, ניסה לשכנע
אותי לחזור עמו והבטיח לשלוח אותי

66

01:08:36,160 <-- 01:08:32,240

אני לא הסכמתי לחזור איתו
כי לא רציתי לעזוב את אימא שלי.

67

01:08:49,200 <-- 01:08:36,240

אח"כ קנה בגדים, נעליים, ליווה אותי.
אני זוכרת איך אבא בכה כשנפרדנו!

68

01:08:55,920 <-- 01:08:49,280

אימא נשאה אותך על גבה, נכון?
-הייתי בת 8, אבל לא חזקה בשביל המסע.

69

01:09:08,920 <-- 01:08:56,000

אף פעם לא יצאתי מהבית, לכן התעייפתי
בדרך. כשהתעייפתי סחבה אותי על גבה.

70

01:09:12,920 <-- 01:09:09,000

לאורך כל הדרך פעם היא סוחבת אותי,
לפעמים אני סחבתי את "התינוק" שהכינה לי.

71

01:09:16,920 <-- 01:09:13,000

כך הגענו לטגדה.
-אז היא ארזה את חפציה לתמיד.

72

01:09:19,920 <-- 01:09:17,000

כן, היא ארזה את חפציה והלכה לילדיה.

73

01:09:23,920 <-- 01:09:20,000

למה היא סירבה להישאר, את זוכרת?
-לא, לא זוכרת.

74

01:09:28,920 <-- 01:09:24,000

היא השאירה את שלושת ילדיה שם
כשבאה אלינו.

75

01:09:40,920 <-- 01:09:29,000
היו לה ילדים גדולים מאבא אחר. היא
רצתה להיות עם ילדיה ואני הלכתי איתה.

76

01:09:49,920 <-- 01:09:41,000
הגענו ובנינו את ביתנו.
-איך נראה המקום כשהגעת לשם?

77

01:09:56,920 <-- 01:09:50,000
מה את זוכרת?
-אני נזכרת רק במקום שנולדתי בו.

78

01:10:04,120 <-- 01:09:57,000
אחרי שהלכתי לטגדה וגדלתי שם, בטלול,
אני זוכרת שזה היה מקום טוב ונוח.

79

01:10:14,120 <-- 01:10:04,200
מקום טרופי, עם הרבה עצים,
מקום ירוק. מקום ממש יפה.

80

01:10:16,120 <-- 01:10:14,200
שם התיישבנו, עם אמי.

81

01:10:25,120 <-- 01:10:16,200
אצל מי הייתן? -בבית של אימא שלי,
הבית של הילדים שלה. -שלה? -כן.

82

01:10:37,120 <-- 01:10:25,200
זה בית מקש, בית מאוד יפה.
כך חיינו יחד. כך גדלנו.

83

01:10:40,120 <-- 01:10:37,200
כשפגשת את האחים החדשים,
מה הרגשת?

84

01:10:46,120 <-- 01:10:40,200
שמחתי מאוד, כשהם דיברו ביניהם בטיגרית,

סירבתי לאכול ארוחת ערב.

85

01:10:51,120 <-- 01:10:46,200
הפרעתי לה (לאימא). ששאלה אותי
למה. אמרתי לה שהם מקללים אותי.

86

01:10:56,120 <-- 01:10:51,200
היא הסבירה לי שזה לא קללה, טיגרית
זו שפה והילדים משחקים ביניהם.

87

01:10:59,720 <-- 01:10:56,200
רק אחרי שהיא (אימא) הסבירה לי,
אני אכלתי ארוחת ערב.

88

01:11:04,720 <-- 01:10:59,800
לא הסכמתי לאכול כל עוד אחיותיי
שוחחו (בטיגרית).

89

01:11:11,720 <-- 01:11:04,800
טוב!
-תשאלני, אם יש לך שאלות נוספות.

90

01:11:22,720 <-- 01:11:11,800
טוב, כעת לגבי המעבר החדש, החיים החדשים
בטגדה... מה שאני רוצה שתסבירי לי...

91

01:11:27,720 <-- 01:11:22,800
האם ידעת שבאתן כדי להתיישב קבוע,
או שחשבת לחזור לאבא שלך בגלל געגועים?

92

01:11:35,040 <-- 01:11:27,800
מה הרגשת באותו רגע?
איך המשכתן את החיים הלאה?

93

01:11:40,040 <-- 01:11:35,120
גדלתי כבר, אחרי זה אחותי החזירה אותי
לווגרה בחזרה.

94

01:11:44,040 <-- 01:11:40,120

אחותי הגדולה לקחה אותי
כשבאה לבקר את סבתא שלה.

95

01:11:50,040 <-- 01:11:44,120

ראיתי את אבא שלי בעיר גונדר.
אצל אחיין של אבי, כיום הוא גר באשקלון.

96

01:11:57,000 <-- 01:11:50,120

קראו לו זמנה אנגדאו,
ישנו בביתו בגונדר.

97

01:12:02,000 <-- 01:11:57,080

מקרה אחד שקרה וזכור לי היטב, הייתי
ממש בהירה, יום אחד כשהיינו בקוסויה,

98

01:12:09,000 <-- 01:12:02,080

ישבנו אצל הסבים שלי ופתאום עצרה לידנו
מונית קטנה ובתוכה היו אנשים לבנים.

99

01:12:14,200 <-- 01:12:09,080

לפתע כשניסו לחטוף אותי, משפחתה הגיעה
לחלץ אותי בזעקות שבר.

100

01:12:17,200 <-- 01:12:14,280

אלה היו אנשים לבנים
שרצו לקחת אותי לכאן.

101

01:12:20,200 <-- 01:12:17,280

לאן רצו לקחת אותך? לא הבנתי!
-לכאן, לארץ הזאת (ישראל).

102

01:12:25,200 <-- 01:12:20,280

הלבנים נהגו לבקר בגונדר.

103

01:12:32,200 <-- 01:12:25,280
הכוונה, הלבנים, כמו האיטלקים. אני
זוכרת שהם באו, אמרו שייקחו אותי.

104

01:12:37,000 <-- 01:12:32,280
מיד בת דודתי זעקה, "לקחו את גבינש!"
ואז אחד הדודים שלי יצא אליי,

105

01:12:40,000 <-- 01:12:37,080
שאל, "למה?", ענו לו, "אנו לוקחים
אותה כדי לשלוח אותה ללימודים."

106

01:12:45,000 <-- 01:12:40,080
אמר להם בעזרת מתורגמן שאני ילדה
קטנה שרחוקה מאימא שלה וכו'.

107

01:12:52,000 <-- 01:12:45,080
אח"כ נכנסתי לבית הסבים יחד עם
חברותיי. מאג'גריה חזרתי למקום מגוריי.

108

01:12:56,000 <-- 01:12:52,080
סתם ככה לוקחים אנשים בלי רשות!?

109

01:13:02,880 <-- 01:12:56,080
לא, הייתי ילדה יפה ומצאתי חן בעיניהם.
רצו לקחת אותי לחו"ל, לאנגליה וכו'.

110

01:13:09,880 <-- 01:13:02,960
אני זוכרת מעט במעומעם. מה שדיברו
ביניהם לא הבנתי כ"כ אלא אחרי שהסבירו.

111

01:13:16,920 <-- 01:13:09,960
חזרתי עם אחותי. -בת כמה
הייתה אחותך? את זוכרת את הדרך?

112

01:13:27,920 <-- 01:13:17,000
זו אחותי הגדולה שהייתה נשואה.

נסעתי במכונית עד אזרימה, משם הלכנו ברגל.

113

01:13:42,920 <-- 01:13:28,000
הלכנו יומיים ברגל, ישנו אצל יהודייה.
מוקדם בבוקר אכלנו לחם ושתינו תה שם

114

01:13:52,000 <-- 01:13:43,000
למחרת הגענו לאימא שלנו.
אימא חיכתה לנו עם אוכל חם מוכן.

115

01:14:02,000 <-- 01:13:52,080
אילו תפקידים היו בילדותך?

116

01:14:11,000 <-- 01:14:02,080
גרתי בכפר, לכן ביצעתי מטלות שאמי
הטילה עליי, להביא מים, לקושש עצים.

117

01:14:18,000 <-- 01:14:11,080
יצאתי לקושש עצים למדורה יחד
עם חברותיי והבאתי לה לבית.

118

01:14:19,880 <-- 01:14:18,080
עזרנו להורים, כך גדלים.

119

01:14:35,880 <-- 01:14:19,960
כעת תסבירי לי בבקשה בהרחבה,
מאיפה מביאים מים? האם יש ברז בכלל?

120

01:14:45,880 <-- 01:14:35,960
מאיפה הבאת עצים? מה המרחק לכל אחת
מהמשימות? באמצעות מה מביאים?

121

01:14:51,880 <-- 01:14:45,960
איך סחבת? מי לימד אותך לעשות את זה?
ספרי על הבאת מים, איסוף עצים.

122

01:14:57,080 <-- 01:14:51,960
עשיתי מה שאחיותיי הגדולות עשו,
כשהלכו לקושש עצים הלכתי איתן כדי ללמוד.

123

01:15:03,080 <-- 01:14:57,160
זה היה יער, הלכתי איתן וראיתי בדיוק מה
שהן עשו, איך ביקעו, איך אספו עצים.

124

01:15:09,080 <-- 01:15:03,160
ראיתי איך איגדו את הערמה באמצעות
רצועות עור. ראיתי איך הן סחבו על גבן.

125

01:15:18,080 <-- 01:15:09,160
עם הזמן התחלתי גם אני לקחת מעט עצים
לפי היכולת שלי, למדתי הכול מאחיותיי.

126

01:15:24,080 <-- 01:15:18,160
כשהלכו להביא מים הצטרפתי אליהן
"על ריק" רק כדי ללמוד מה הן עושות.

127

01:15:28,080 <-- 01:15:24,160
נתנו לי כד (דלעת חלולה) קטן להביא מים,
העיקר להחזיק משהו ביד (לשם לימוד).

128

01:15:32,080 <-- 01:15:28,160
אם הצלחתי להביא בלי לשבור, מה טוב,
אם זה נשבר, נכנסתי לבית כולי בוכייה.

129

01:15:37,880 <-- 01:15:32,160
כך העברנו את הזמן.

130

01:15:41,920 <-- 01:15:37,960
מה המרחק?
-רחוק מאוד, מביאים מהנהר.

131

01:15:48,920 <-- 01:15:42,000
אין ברזים כמו בארץ, חופרות מעיין קטן

ודולות מים, למדינה יש שפע של מים.

132

01:16:05,920 <-- 01:15:49,000
מה המרחק? 2 דקות, 10 דקות, חצי שעה?
-לא לוקח חצי שעה, בין 5 ל-20 דקות.

133

01:16:15,920 <-- 01:16:06,000
יש עליות וירידות, לא כמו. יש עליות,
הירידה בחזור הופכת לעלייה.

134

01:16:23,920 <-- 01:16:16,000
כך הבאנו, אני הצטרפתי לאימא
ולאחיותיי. כך גדלנו.

135

01:16:34,920 <-- 01:16:24,000
כך הצטרפתי לאימא שלי, כשאחיותיי הלכו
התלוויתי אליהן וכך בעצם למדתי.

136

01:16:39,720 <-- 01:16:35,000
אח"כ הבאתי בכוחות עצמי עם החברות שלי.
כך הבאנו.

137

01:16:48,720 <-- 01:16:39,800
את זוכרת איך קראתן זו לזו
כשהלכת עם החברות?

138

01:16:57,720 <-- 01:16:48,800
מתי אתן הולכות להביא מים מהנהר?
אתן מבלות בדרך או שחוזרות ישר לבית?

139

01:17:03,480 <-- 01:16:57,800
מה אתן עושות בדרך? כל זה זכור לך?
-בטח שאני נזכרת. -אז ספרי לי על זה.

140

01:17:11,280 <-- 01:17:03,560
דולות מים בדלעת קטנה, ובדרך מניחות
את זה בצד ומשחקות לנו.

141

01:17:15,280 <-- 01:17:11,360
אימא שלי תמיד דאגה שמא נעלמתי
ושלחה אנשים לחפש אותי.

142

01:17:22,280 <-- 01:17:15,360
שואלת אותי, "מה קרה?", אני מתרצת
שהקדימו אותי, כי בקיץ אין מספיק מים.

143

01:17:28,280 <-- 01:17:22,360
או שאני מתרצת שלא היה מים
לדלות. היא, אימא, לא כעסה.

144

01:17:32,280 <-- 01:17:28,360
מזהירה שלא יקרה שוב, אבל גם למחרת
אני עושה את אותו הדבר.

145

01:17:40,280 <-- 01:17:32,360
שוב פעם עם החברות.

146

01:17:49,680 <-- 01:17:40,360
יש שעות מוגדרות? -כל הזמן,
אפשר גם בשעות הערב, לא חם כמו כאן.

147

01:17:54,680 <-- 01:17:49,760
מזג האוויר נוח מאוד, אפשר גם בבוקר.
בד"כ הלכנו בדמדומים, בשעות הערב.

148

01:18:04,680 <-- 01:17:54,760
הלכנו בכל שעות היום, כולנו התאספנו
כקבוצה והלכנו יחד, לא לבד.

149

01:18:13,680 <-- 01:18:04,760
למה אי אפשר ללכת לבד?
-סתם, כי אנו קוראות זו לזו והולכות.

150

01:18:22,680 <-- 01:18:13,760
המטלה הזאת רק לנשים או גם לגברים?
-מים רק הנשים הביאו, רק נשים.

151

01:18:32,680 <-- 01:18:22,760
אלא אם זו תקופת הקציר, כדי להכין את
המשטח הקרקעי, כדי לדוש את התבואה.

152

01:18:41,680 <-- 01:18:32,760
אז הגברים מסייעים בהבאת המים.
הגברים נושאים על הכתפיים, ונשים על הגב.

153

01:18:47,680 <-- 01:18:41,760
כשהלכת להביא מים,
אילו סוגי משחקים שיחקת, זכור לך?

154

01:19:00,680 <-- 01:18:47,760
קפיצה בחבל, בתורות, תמיד אחת קופצת
והשאר סוחבות את המים, ואני בתורי.

155

01:19:06,680 <-- 01:19:00,760
כך אנחנו לא שמות לב לזמן,
לא מגיעות בזמן (לבית).

156

01:19:19,680 <-- 01:19:06,760
מאיפה החבל? איזה סוג חבל זה?
-יש הרבה חבלים, יש חבלים לקשירת הפרות.

157

01:19:24,680 <-- 01:19:19,760
לוקחים סיבים מהגילוף של העץ או קנוקנות,
שמים במים, מוציאים ומכינים מזה חבלים.

158

01:19:32,680 <-- 01:19:24,760
כמו בארץ, מה שמשחקים בו בבית הספר,
מכינות חבלים כאלה בדיוק, שיחקנו בזה.

159

01:19:36,680 <-- 01:19:32,760

חבל לקשירת הפרות או של העזים,
לוקחות כל פעם בתור.

160

01:19:47,680 <-- 01:19:36,760
עוד משחקים ששיחקת כשהבאת מים?
-נכנסות למים ומשפריצות מים זו על זו,

161

01:19:49,680 <-- 01:19:47,760
שמות את הבגדים בצד.

162

01:20:02,680 <-- 01:19:49,760
אני זוכרת מקרה אחד שקרה לנו, נכנסנו למים
עמוקים ושמנו את הבגדים בחוץ, למעלה.

163

01:20:08,680 <-- 01:20:02,760
פתאום מישהו לקח לנו את הבגדים,
לא יכולנו לצאת מהמים, היינו בלי...

164

01:20:18,680 <-- 01:20:08,760
לא היינו ילדות קטנות, מישהו שמע אותנו
בכות וכעס על אותו איש שלקח לנו,

165

01:20:21,680 <-- 01:20:18,760
זה שלקח ענה, "למה הן שוחות לבדן?
הן קטנות", בסוף נתן לנו בחזרה.

166

01:20:25,880 <-- 01:20:21,760
ומאותו רגע אף פעם לא הלכנו לבדנו,
כי פחדנו. אני נזכרת בזה עדיין.

167

01:20:34,880 <-- 01:20:25,960
מי החביא לכן?
-השכנים שהכירו אותנו, ראו אותנו הולכות.

168

01:20:43,880 <-- 01:20:34,960
מאז לא הלכנו לבד, לא הורדנו את בגדינו
כדי לשחות, אלא אם כן שחינו רק בסתר.

169

01:20:51,880 <-- 01:20:43,960
כשאת אומרת לשחות,
כמה פעמים בשבוע מביאות מים?

170

01:20:56,880 <-- 01:20:51,960
יש מים בשפע, הבאנו כל בוקר,
אפילו זה לא הספיק לנו.

171

01:21:07,880 <-- 01:20:56,960
להכנת הבצק, לבישולים, לשטיפת רגליים,
בערב שבת התקלחנו בבית.

172

01:21:15,880 <-- 01:21:07,960
הבאנו פעמיים, שלוש ביום.
אפילו זה לא הספיק לנו.

173

01:21:28,880 <-- 01:21:15,960
איפה מתקלחים? -מתקלחים בנהר, אם
השעה מאוחרת, בשישי מתקלחים בבית.

174

01:21:34,880 <-- 01:21:28,960
הילדים שופכים עלינו מלמעלה,
אנו מתקלחים, אם זה ערב שבת.

175

01:21:41,880 <-- 01:21:34,960
הנהר קרוב אלינו, מכבסים את בגדינו שם.
כך אנחנו מכבסים בנהר.

176

01:21:56,880 <-- 01:21:41,960
בסבון? -יש סבון, יש גם צמח שמפיק
סוג של סבון, נראה כמו קלחי תירס.

177

01:22:01,880 <-- 01:21:56,960
קוטפים וטוחנים עם אבן ריחים,
עם זה מכבסים את הבגדים.

178

01:22:06,920 <-- 01:22:01,960
הבגד נראה נקי ומושלם, עדיף על הסבונים
שיש בארץ! מלבין את הבגדים כמו חלב.

179

01:22:14,920 <-- 01:22:07,000
אחרי כביסה מייבשים ולוקחים הביתה.
לא כל בגד מכבסים עם העלה ההוא.

180

01:22:20,920 <-- 01:22:15,000
לוקחים הביתה כביסה של סבון רגיל וכביסה
נפרדת של העלה המיוחד (נקרא אנדוד).

181

01:22:29,920 <-- 01:22:21,000
יש רק אנדוד או סבון אחר גם כן?
-יש סבון כמו של הארץ, סבון לבן, יש...

182

01:22:39,920 <-- 01:22:30,000
מאיפה משיגים? -הסבון? יש סוחרים שמוכרים
לנו כמו שבארץ קונים בחנות, יש סוחרים.

183

01:22:45,920 <-- 01:22:40,000
אנו קונים מהם. -את נהגת
ללכת לשוק בתור ילדה? נשלחת?

184

01:22:50,920 <-- 01:22:46,000
הלכתי עם אמי מתי שהיא הלכה,
אבל בשבת לא הלכנו (לשוק).

185

01:22:56,920 <-- 01:22:51,000
בגלל שלא הלכנו בשבת, לכן רק ביום שלישי
או חמישי הלכתי עם אימא.

186

01:23:07,920 <-- 01:22:57,000
תמיד הלכתי איתה לכל מקום,
למרות שלא סחבתי משהו, הלכתי איתה.

187

01:23:19,920 <-- 01:23:08,000
מה את זוכרת כשהלכתן לשוק? בדרך, מה אהבת?
-אהבתי סוכרייה. קנתה לי, אם לא בכיתי.

188

01:23:32,920 <-- 01:23:20,000
הלכנו לבית ובדרך עזרתי לה לסחוב דברים
קטנים, כמו חמאה, שמן או דברים לא שבירים.

189

01:23:37,920 <-- 01:23:33,000
מה ששביר היא לא נותנת לי.

190

01:23:46,920 <-- 01:23:38,000
השוק רחוק או...? -השוק קרוב, קרוב,
אפילו לא מכאן עד קריית נורדאו, זה קרוב.

191

01:23:53,920 <-- 01:23:47,000
בכל מקרה הלכנו ברגל, זה קרוב.

192

01:24:02,920 <-- 01:23:54,000
כמה שעות הליכה? -חצי שעה,
יש שווקים במרחק של יום שלם.

193

01:24:14,920 <-- 01:24:03,000
לשם לא הלכנו, רק הגברים הלכו לשם.
אנו הלכנו לקרוב, כך...

194

01:24:25,920 <-- 01:24:15,000
מה היה התפקיד שלך בבית?
-בבית אימא יצרה אבן ריחיים.

195

01:24:31,920 <-- 01:24:26,000
אומרת לי, "בתי, קחי, תלמדי כך וכך."
ונותנת לי מעט גרגירים לטחון.

196

01:24:36,920 <-- 01:24:32,000
אמרה לי, "אם תסיימי לטחון את זה,
תוכלי לצאת לשחק."

197

01:24:43,920 <-- 01:24:37,000
אני מסיימת הכול, מקבלת אישור לצאת
לשחק עד הערב, לא סיימתי, לא יוצאת.

198

01:24:48,920 <-- 01:24:44,000
אני לא יוצאת ללא רשותה!

199

01:24:49,120 <-- 01:24:49,000
מה עוד היא לימדה אותך?
מה שזכור לך.

200

01:24:58,120 <-- 01:24:49,200
אני זוכרת שנהגה לומר לי, "בתי,
בעל כורחך תצטרכי לגדול ולנהל בית."

201

01:25:07,840 <-- 01:24:58,200
אז ראיתי איך היא הכינה רוטב, איך היא
חותכת בצל, איך לתבלן, הכול הראתה לי.

202

01:25:20,840 <-- 01:25:07,920
כך הראתה לי. כשהכינה טלה (בירה),
הסתכלתי מה היא עשתה, הסבירה לי.

203

01:25:25,840 <-- 01:25:20,920
רק הסתכלתי, לא עבדתי, רק בעיניים.
כל מה שאמי עשתה אני יודעת היטב!

204

01:25:38,840 <-- 01:25:25,920
את עקבת אחריה או שהיא אמרה לך ללמוד?
-ראיתי מה שהיא עשתה, ישבתי והסתכלתי...

205

01:25:50,840 <-- 01:25:38,920
ראיתי מה אמי עשתה, לא ישבתי בשקט,
הבית הוא חלל פתוח וניתן לראות הכול.

206

01:25:58,840 <-- 01:25:50,920
ראיתי מה היא בישלה, כל דבר ראיתי
ולמדתי ממנה.

207

01:26:08,840 <-- 01:25:58,920
מה יש בתוך הבית? הכול נראה כמו
פה? ספרי לי מה יש בכל פינה.

208

01:26:18,840 <-- 01:26:08,920
בבית שלנו אין חדר שינה,
אין בכלל חדרים. יש מטבחון.

209

01:26:24,880 <-- 01:26:18,920
יש מיטה מעור (שתי וערב של רצועות
עור), ויש מדב (ספסלים קבועים מבוץ).

210

01:26:31,920 <-- 01:26:24,960
ניתן לישון על המדב, הספסל נמצא בצד הזה
ובצד ההוא יש פינה לחפצים כמו המחבת.

211

01:26:46,920 <-- 01:26:32,000
אימא קישטה יפה הכול, בדיוק כמו בארץ.
עשתה קישוטים יפים מבוץ, היא אמנית.

212

01:26:59,920 <-- 01:26:47,000
הכול יש שם, עשבים, עצים,
וכך חיינו.

213

01:27:03,920 <-- 01:27:00,000
אימא שלך בנתה בעצמה? -את מה,
את הבית? -הגברים בונים את הבית.

214

01:27:08,920 <-- 01:27:04,000
ביקשה סיוע, הכינה טלה (שתייה),
ועזרו לה לבנות את הבית.

215

01:27:14,920 <-- 01:27:09,000

קצרו את הקש במגל, הביאו את העצים
והעמודים ובבת אחת בנו לה את הבית.

216

01:27:25,920 <-- 01:27:15,000

כדי שלא ייכנס גשם בחורף.
הגברים בנו.

217

01:27:34,920 <-- 01:27:26,000

משלמים להם? -מה פתאום! לא משלמים,
שם נהוג לסייע, מה שכן צריך להכין,

218

01:27:38,920 <-- 01:27:35,000

אוכל ושתיה, אף אחד לא מסרב לעזור!
כולם באים.

219

01:27:40,920 <-- 01:27:39,000

מה זה ווברה?

220

01:27:49,920 <-- 01:27:41,000

מודיעים שפלוני בונה בית ומקיים מסיבה
אז כל הגברים באים ומסייעים במה שצריך.

221

01:27:59,920 <-- 01:27:50,000

בנו לה את הבית והלכו.
טאטאנו את הבית החדש, אני עזרתי לה.

222

01:28:04,920 <-- 01:28:00,000

שפכנו את הפסולת.
כך עברנו את החורף בשלום בזכות הבית החדש.

223

01:28:07,920 <-- 01:28:05,000

לא הייתה נזילה של גשם לבית.

224

01:28:17,920 <-- 01:28:08,000

כל שנה מחדשים? -לא, לא כל שנה. אלא
אם יש נזילה או חדירה של קרני שמש.

225

01:28:21,920 <-- 01:28:18,000
לא כל שנה. אם אוטמים אותו בהתחלה
כמו שצריך, הבית מקש מחזיק זמן רב.

226

01:28:24,920 <-- 01:28:22,000
לא קורה כלום!

227

01:28:42,560 <-- 01:28:25,000
טוב, עד עכשיו אמך לימדה אותך,
כשהתבגרת התחלת כבר לעבוד?

228

01:28:47,840 <-- 01:28:42,640
אחרי שהתחתנתי, אחרי שכבר היה לי בית...
-לא, לפני שהתחתנת? לזה נגיע אח"כ.

229

01:28:52,840 <-- 01:28:47,920
במה עבדתי? היא לימדה אותי להכין
אינג'רה (אוכל) עוד שהייתי בבית.

230

01:28:59,040 <-- 01:28:52,920
כשהיא בישלה, הכינה לי את הבצק, אני מחממת
את המחבת ומבשלת היטב אינג'רה.

231

01:29:06,040 <-- 01:28:59,120
אומנם לא אינג'רה גדולה כמו שלה,
אבל הכנתי אינג'רה קטנה ואיכותית.

232

01:29:16,160 <-- 01:29:06,120
איך הכנת? איך היא לימדה אותך להכין?
מה בדיוק צריך לעשות? היכן האש בוערת?

233

01:29:19,960 <-- 01:29:16,240
איפה מניחים את המחבת?
ממה עשויה המחבת? תסבירי לנו הכול.

234

01:29:30,160 <-- 01:29:20,040

נתנה לי כמות קטנה של תבואה, טף,
או משהו אחר לטחון, טחנתי היטב בריחיים.

235

01:29:33,560 <-- 01:29:30,240
לשתי את הבצק, את מה שטחנתי.

236

01:29:40,560 <-- 01:29:33,640
יש בפינה מחבת שקבועה לקרקע,
כדי להבעיר את המדורה הבאתי עצים מבחוץ.

237

01:29:46,560 <-- 01:29:40,640
אני מנקה כמוה, את המחבת עם מטלית,
אח"כ מכינה את האינג'רה במחבת.

238

01:29:53,560 <-- 01:29:46,640
זזה משביע את רצונה של אימא.
עם הזמן אנחנו (הבנות) כבר גדלנו והכנו.

239

01:29:58,560 <-- 01:29:53,640
היא כבר נחה מהעבודה הקשה.

240

01:30:05,560 <-- 01:29:58,640
איך מכינים אינג'רה?
-ההכנה? יש משפך, כמו משפך של עציץ.

241

01:30:11,560 <-- 01:30:05,640
יש כאלה באתיופיה, ממלאים את המשפך בבצק
ושופכים בצורה מעגלית על המחבת, כך.

242

01:30:22,560 <-- 01:30:11,640
האינג'רה יוצאת ממש יפה.
נראה טוב לעין, וכך אכלנו.

243

01:30:26,560 <-- 01:30:22,640
איך לימדה אותך בהתחלה?
את הכנת הבצק או משהו אחר?

244

01:30:33,560 <-- 01:30:26,640
קודם לימדה אותי איך לטחון, אם זה תירס,
מיד אחרי שטוחנים חובה להשרות במים.

245

01:30:40,560 <-- 01:30:33,640
אחרי שמשרים במים
צריך ללוש אותו היטב.

246

01:30:45,360 <-- 01:30:40,640
אבל אם זה טף, משום שזה דבר יבש,
ניתן לטחון ולשים במים חמים וללוש.

247

01:30:53,960 <-- 01:30:45,440
טף זה לא בעיה להכין. אבל תירס
צריך לטחון, להשרות במים חמים,

248

01:30:59,680 <-- 01:30:54,040
אם המים החמים לא מספיקים, זה נהיה
סמך, לכן צריך לדייק בכמות המים החמים

249

01:31:04,680 <-- 01:30:59,760
את כל זה הראתה (אימא) לי.
כך למדתי להכין.

250

01:31:09,680 <-- 01:31:04,760
איך למדת להגדיל?
-להגדיל מה? -את גודל האינג'רה.

251

01:31:18,680 <-- 01:31:09,760
התחלתי עם אינג'רה קטנה ממרכז המחבת,
עם הזמן הגדלתי את הרדיוס עד שיצא רגיל.

252

01:31:20,680 <-- 01:31:18,760
בדיוק כמו שאימא שלי מכינה.
כך הכנו.

253

01:31:33,360 <-- 01:31:20,760
חתכתי בצל, שמתי (ברוטב) את כמות החריף
כפי שאמרה והראתה לי לשים.

254

01:31:36,400 <-- 01:31:33,440
אם זה רוטב מגרעיני פול,
לפני כן טיגנתי היטב את הבצל.

255

01:31:42,400 <-- 01:31:36,480
יש בשפע תפוחי אדמה, בלי להגזים
בכמות. הכנתי במדויק כפי שאמי לימדה.

256

01:31:47,400 <-- 01:31:42,480
אם הגזמתי בכמות המים, לא אכלה.
נהגה להגיד, "טובעים במים".

257

01:32:06,280 <-- 01:31:47,480
עכשיו לגבי נישואין, את זוכרת? -כן.
-כלומר, מתי שמעת לראשונה שאת מתחתנת?

258

01:32:13,280 <-- 01:32:06,360
כששמעת את זה, מה הרגשת כאישה?
או כילדה? הרי היית ילדה.

259

01:32:19,280 <-- 01:32:13,360
כן, הייתי ילדה. -תפרטי על זה,
מה שאנו כנשים לא יודעות.

260

01:32:27,280 <-- 01:32:19,360
איך? בהתחלה באו אורחים לבית, כנראה לבקש
את ידי. אמי בעצם ידעה כי אמרו לפני.

261

01:32:31,280 <-- 01:32:27,360
היא אמרה לי,
"לכי להביא מים או משהו."

262

01:32:41,480 <-- 01:32:31,360

בעוד האנשים בבית, טחנתי קמח בריחיים.
והם כל הזמן הסתכלו עליי במבט בוחן.

263

01:32:46,480 <-- 01:32:41,560
אחרי שסיימתי לטחון, אמרה לי להביא
מים, בינתיים הם שתו בונה (קפה) וכו'.

264

01:32:53,480 <-- 01:32:46,560
שאלתי אותה, "אימא, למה באו האנשים?"
ענתה לי, "כלום! קרובים, באו לבקר אותנו"

265

01:32:56,680 <-- 01:32:53,560
בעצם הם באו לבקש את ידי.

266

01:33:04,000 <-- 01:32:56,760
לגבי החתונה, ידעתי מאוחר יותר,
אמרה לי, "עכשיו את מתחתנת" וכו'.

267

01:33:08,200 <-- 01:33:04,080
לא אהבתי להיפרד מאמי,
תמיד אהבתי להיות לצדה.

268

01:33:18,200 <-- 01:33:08,280
הזמן הגיע, כלומר, אחרי האירוסין
הגיע זמן (החתונה).

269

01:33:28,200 <-- 01:33:18,280
ראיתי שמכינים בצק ואת כל ההכנות לחתונה,
ראיתי שהביאו בשר שנשחט ע"י הקייסים.

270

01:33:37,200 <-- 01:33:28,280
ראיתי הכול. איזו אפשרות בחירה
יש לך? הכול בחירה שלהם!

271

01:33:42,200 <-- 01:33:37,280
אי אפשר להתחתן בגיל 11!
אח"כ התחתנתי.

272

01:33:46,200 <-- 01:33:42,280
מה אמרת? -מה יכולתי לעשות?
-מה חשבת? מה את זוכרת?

273

01:33:51,200 <-- 01:33:46,280
מה אני זוכרת? בכיתי בדרך. הייתי ילדה.
לא ידעתי דבר, בכיתי בגלל הפרידה מאמי.

274

01:33:57,920 <-- 01:33:51,280
בכיתי בגלל שנפרדתי מאמי, ישנתי בבית
שלא הכרתי, להישאר שם היה ממש קשה

275

01:34:09,520 <-- 01:33:58,000
כך הגיע זמן החתונה,
התחתנתי ואז לקחו אותי.

276

01:34:20,520 <-- 01:34:09,600
לברוח משם. זה היה מקום מגודר.
בית חמי וחמותי היה רחב ומתוחם בגדר.

277

01:34:25,520 <-- 01:34:20,600
ניסיתי (לנוס) אבל לא היה מי שיחלץ אותי,
כי יש גדר, כלבים, מכלאה של הפרות.

278

01:34:31,120 <-- 01:34:25,600
גם כך לא יכולתי (לברוח) לבד, כי זה
רחוק. חששתי. כל הזמן בכיתי.

279

01:34:40,120 <-- 01:34:31,200
תמיד תחושות של פחד. המשפחה הייתה
טובה, במקרה גם גיסותיי ילדות קטנות.

280

01:34:49,120 <-- 01:34:40,200
הרגיעו אותי, שהן רואות בי אחות.
"את כמו אחותנו, למה את מתנהגת כך?"

281

01:34:55,120 <-- 01:34:49,200

יום עובר ועוד יום עובר. באתיופיה מתחתנים רק עם התחייבות, ערבות!

282

01:34:59,120 <-- 01:34:55,200

אם את ילדה, יש ערבות שלא תישני איתו! את הולכת רק אחרי. ערבות לא יקרה.

283

01:35:06,120 <-- 01:34:59,200

תסבירי על זה, בבקשה, בהרחבה. איך ומתי לקחו אותך בחתונה?

284

01:35:12,120 <-- 01:35:06,200

איך היה הטקס? כל מה שאת זוכרת. האם הדרך הייתה ארוכה או לא?

285

01:35:17,440 <-- 01:35:12,200

כמה שעות הליכה?
מה ראית כשהגעת לשם?

286

01:35:27,440 <-- 01:35:17,520

זה לא כזה רחוק, הדרך לא הייתה ארוכה. הם, השושבינים והחתן, הגיעו בשקיעה,

287

01:35:37,440 <-- 01:35:27,520

גם לי היו לי מלוות, 6-8 מלוות, כשהגיעו (החתן ומלוויו) הגישו להם אוכל.

288

01:35:44,560 <-- 01:35:37,520

בסיום הארוחה נתנו את המוהר שהביאו, המוהר כולל בגדים, נעליים.

289

01:35:52,560 <-- 01:35:44,640

המשפחה של החתן מביאה איתה כל מה שצריך, והוא מגיש (את המוהר) לזקנים.

290

01:35:57,560 <-- 01:35:52,640
הזקנים אחראים לוודא שיש הכול למוהר.
אם חסר, הם (צד החתן) נותנים כסף.

291

01:36:03,560 <-- 01:35:57,640
נותנים את הכסף לקניית מה שחסר,
בגד, עגילים או למה שחסר.

292

01:36:07,360 <-- 01:36:03,640
מי שתפקידו לשאול ולוודא
אלה הזקנים שיושבים מולם.

293

01:36:10,960 <-- 01:36:07,440
האם את זוכרת כשעשו את כל זה?
-אני לא זוכרת, לא זוכרת את כל זה.

294

01:36:16,960 <-- 01:36:11,040
את לא...? -הייתי עם חברותיי
במקום נסתר כי אני כלה.

295

01:36:25,960 <-- 01:36:17,040
מה שקשור לבנים, אמרו לי כבר הבנים.
המטרה שלי זה לא לדעת את המנהג.

296

01:36:34,960 <-- 01:36:26,040
את, כאישה, מה עשית עם חברותייך?
איפה ישבתן? בחדר? כמה זמן ישבתן?

297

01:36:41,960 <-- 01:36:35,040
אפילו... סליחה. -לא, זה בסדר. לקראת
החתונה, אילו הכנות עשו עבורך?

298

01:36:48,960 <-- 01:36:42,040
מי? הם? -המשפחה שלך,
כלומר, האם קנו בגדים? -כן.

299

01:36:54,840 <-- 01:36:49,040

איזה טיפוח גוף עשו לך?
אחרי ששמו עלייך תכשיטים וכו'.

300

01:36:56,840 <-- 01:36:54,920
מה היה הכי יפה בעינייך?

301

01:37:07,760 <-- 01:36:56,920
קודם כול, קנו נעליים ושמלה רקומה.
שמלה, צעיף מסורתי ואבנט (חגורה מבד).

302

01:37:24,760 <-- 01:37:07,840
שרשרת מהודרת בצבע שחור לצוואר.
עגילים ושרשרת נוצצת.

303

01:37:30,760 <-- 01:37:24,840
חברותיי הכינו לי חינה.
את יודעת מה זה? -לא יודעת.

304

01:37:34,760 <-- 01:37:30,840
החינה שמורחים על היד, כמו בארץ.
-טוב.

305

01:37:41,760 <-- 01:37:34,840
הן כרתו את השורש, טחנו והכינו היטב,
לבסוף שמו את זה בתוך צנצנת.

306

01:37:53,760 <-- 01:37:41,840
השושבינות שלי מתאספות סביבי,
מחממות את הידיים והרגליים עם החינה.

307

01:38:01,560 <-- 01:37:53,840
הכלה מורחת על פניה בצק דליל. זה
מנקה את הפנים ממש טוב, אחרי רחצה.

308

01:38:08,560 <-- 01:38:01,640
אחרי רחצה שמים משחה לפנים.
-איזה חומר?

309

01:38:19,560 <-- 01:38:08,640
יש חומר חמאתי, לא חמאה. אלא חומר
שמבריק את הפנים, כמו המשחה בארץ.

310

01:38:25,560 <-- 01:38:19,640
באתיופיה איזו משחה יש? -באתיופיה,
שמים משחה (חמאה) על הצמר גפן,

311

01:38:33,560 <-- 01:38:25,640
בעזרת הצמר גפן מורחת בעדינות
על הפנים, ככה, ככה. מורחת בעדינות.

312

01:38:37,560 <-- 01:38:33,640
אחרי זה אני שמה את החינה,
החברות שלי ענדו לי את העגילים.

313

01:38:45,560 <-- 01:38:37,640
ענדו לי את התליון, לבשתי שמלה
חדשה וזרקתי את הישנה.

314

01:38:49,960 <-- 01:38:45,640
הלבישו אותי שמלת כלה,
אחרי זה הושיבו אותי על שטיח מעור אדום.

315

01:38:54,680 <-- 01:38:50,040
הייתי כולי מכוסה, לא יכולתי
לראות מבעד לכיסוי, אי אפשר לראות!

316

01:39:07,680 <-- 01:38:54,760
מה זה "ג'נדה"? -שטיח מעור בצבע אדום.
את יושבת שם עד שיסיימו לאכול ולשתות.

317

01:39:13,680 <-- 01:39:07,760
ואז מתחילים לרקוד.
אם את גרה רחוק, אינך יכולה לאכול.

318

01:39:16,680 <-- 01:39:13,760

אם זה רחוק, את לא יכולה לאכול
עד שאת חוזרת.

319

01:39:20,680 <-- 01:39:16,760

את אכלת? -אני קרובה.
-אז ספרי לי על עצמך.

320

01:39:28,680 <-- 01:39:20,760

אני קרובה. -מה אכלת? -אני. -כשהחברות
שלך טיפלו בך, בכית או שמחת?

321

01:39:33,480 <-- 01:39:28,760

בטח שבכיתי, עד שלקחו אותי לא בכיתי
כי הייתי איתן, אבל אחרי שהלכתי בכיתי.

322

01:39:40,160 <-- 01:39:33,560

הגענו, קיבלו אותי ו...
רקדנו עד השקיעה, אכלנו.

323

01:39:43,760 <-- 01:39:40,240

היו תופים ומסקו (כלי נגינה מסורתי
שדומה לכינור), הכול היה.

324

01:39:49,760 <-- 01:39:43,840

אחרי הריקודים העבירו אותי
לאחריות השושבינים.

325

01:39:56,600 <-- 01:39:49,840

אח"כ יוצאים לדרך, חצי מהדרך ברכיבה על
סוס וחלק מהדרך נושאים אותך על גבם.

326

01:39:58,800 <-- 01:39:56,680

כל הדרך בכיתי. זהו.

327

01:40:03,800 <-- 01:39:58,880

מה הכוונה "העבירו אותי"?
איך מבצעים את ההעברה, זוכרת?

328

01:40:09,160 <-- 01:40:03,880
ההעברה... יש שושבין קטן בגיל ויש
שושבין מבוגר והם נשבעים וערבים לי.

329

01:40:14,960 <-- 01:40:09,240
השושבין נשבע שהחתן לא יבגוד בי
ומתחייב לראות בי אחותו.

330

01:40:24,960 <-- 01:40:15,040
יש עששית דלוקה לידו, מכבה את העששית
ונשבע שכך יהיה גורלו אם יבגוד בה.

331

01:40:27,480 <-- 01:40:25,040
מי שנשבע זה הערב, השושבין.
בנוסף הוא זה ששומר על המוהר.

332

01:40:34,480 <-- 01:40:27,560
ואחרי העברה אליהם,
את באחריותם המלאה.

333

01:40:35,480 <-- 01:40:34,560
איך זה? תסבירי.

334

01:40:41,880 <-- 01:40:35,560
זה קרוב מאוד, החופה של הגברים
כאן והחופה של הנשים כאן בסמוך.

335

01:40:49,560 <-- 01:40:41,960
הכלה בשמלה, מעל השמלה לבשתי
גלימה מעוטרת, ישבתי על השטיח מעור.

336

01:40:53,560 <-- 01:40:49,640
שני השושבינים נושאים אותך
לעבר השטיח מעור.

337

01:41:03,560 <-- 01:40:53,640
אחרי שהעבירו אותי אליהם, אחרי ריקודים
ואוכל, נשאו אותי על גבם, בכיתי כל הדרך.

338

01:41:13,560 <-- 01:41:03,640
הגעתי למקום, זה היה לא רחוק מאיתנו.
היה קרוב, אולי שעתיים הליכה.

339

01:41:22,120 <-- 01:41:13,640
הגענו לבית הוריו בזמן ריקודים ואוכל,
חגיגה מלאה בחופת החתונה.

340

01:41:29,920 <-- 01:41:22,200
כשהביאו לי דייסה השושבינים חטפו ממני,
לא נתנו לי לטעום. השושבינים חטפו ממני.

341

01:41:38,240 <-- 01:41:30,000
אחרי מאבק הוא נתן לי לטעום מעט.
נתנו לי לאכול אינג'רה, אבל סירבתי.

342

01:41:41,240 <-- 01:41:38,320
כל הימים נשארנו בחופה (סוכה גדולה)
עד סוף החתונה (בד"כ 7 ימים).

343

01:41:45,240 <-- 01:41:41,320
אח"כ עשו לי סבב היכרות,
איפה הבית של חמותי.

344

01:41:54,240 <-- 01:41:45,320
וחמותי אמרה לי, "זה הבית שלך,
תרגישי בבית, אני כמו אימא שלך."

345

01:41:59,000 <-- 01:41:54,320
רגע, נחזור אחורה.
כשהגעת אליהם היית ילדה קטנה.

346

01:42:07,000 <-- 01:41:59,080

כן. -הלכת לגור אצלם
או שהלכת להיבדק אם את בתולה?

347

01:42:14,440 <-- 01:42:07,080

לא, לקחו אותי בערבות (כי אני קטנה),
כלומר ישנתי עם משפחתי.

348

01:42:19,440 <-- 01:42:14,520

אסור לישון עם הבעל, כי התחייב
שלא ייגע בי למשך מספר שנים.

349

01:42:26,720 <-- 01:42:19,520

השושבינים חתמו על ערבות שאסור לו
לישון איתי, אין תשמיש מיטה, הוא חתם!

350

01:42:32,240 <-- 01:42:26,800

פעם גרתי אצל אמי חודש שלם,
פעם גרתי אצל חמותי חודש.

351

01:42:39,840 <-- 01:42:32,320

כך הגיע הזמן, הזמן הנקוב.
אחרי זה מה את יכולה לעשות?

352

01:42:46,840 <-- 01:42:39,920

לכמה זמן הייתה הערבות?
-נראה לי לשנה וחצי, משהו כזה.

353

01:42:55,440 <-- 01:42:46,920

טוב. -שנה וחצי. ברגע שהגיעה העת
אין לאן לברוח, את ישנה עם בעלך.

354

01:43:08,440 <-- 01:42:55,520

אם שמרת על "כבודך", משאירים אותך,
אם את לא בתולה, מחזירים אותך להורים.

355

01:43:11,440 <-- 01:43:08,520
מה את זוכרת?
-מה אני זוכרת?

356

01:43:17,440 <-- 01:43:11,520
לא התקרבותי,
ישנתי עם גיסי הקטנה.

357

01:43:21,440 <-- 01:43:17,520
יום אחד גיסי אמרה, "בואי נישן
אצלו", שאלתי אותה, "למה?"

358

01:43:27,240 <-- 01:43:21,520
ענתה לי, "היום כולנו ישנות יחד שם."
אחרי שנרדמתי נטשה אותי והלכה.

359

01:43:31,520 <-- 01:43:27,320
הלכה לביתה אחרי שנרדמתי,
הייתי ילדה קטנה.

360

01:43:36,880 <-- 01:43:31,600
מהרגע הזה...
מה אני אגיד לך...

361

01:43:44,400 <-- 01:43:36,960
טוב, כשקמת בבוקר?
-כשקמתי, הרי חמותי ידעה.

362

01:43:49,400 <-- 01:43:44,480
היא קמה מוקדם בבוקר והכינה לי אוכל,
דייסה מאינג'רה עם חמאה.

363

01:43:56,400 <-- 01:43:49,480
נתנה לי לאכול והרגיעה אותי, הסבירה לי
שזה הטבע וכו'. חמותי היא אישה טובה.

364

01:43:59,400 <-- 01:43:56,480

היא אמרה,
אם קורה כך, תעשי כך וכו'.

365

01:44:08,800 <-- 01:43:59,480
ניסיתי לברוח לאימא שלי אבל לא צלח לי.
ואחרי זה עם הזמן הכול הולך ונשכח.

366

01:44:19,040 <-- 01:44:08,880
אט אט את מתחילה ללמוד שאלה החיים,
לומדת מהחברות, איך זה וכו'. זהו.

367

01:44:23,040 <-- 01:44:19,120
רגע, מה בדיוק ייעצה לך חמותך?
אל תגידי כך וכך.

368

01:44:29,040 <-- 01:44:23,120
ממה שאת זוכרת, איזה מין עצות ייעצה לך?
-מי, חמותי? -כן.

369

01:44:34,520 <-- 01:44:29,120
יעצה לי, "אל תדאגי, כולנו היינו ילדות
ועברנו את זה, את כבר בת 12, גדולה,

370

01:44:42,440 <-- 01:44:34,600
"עלייך לישון עם בעלך, אל תעשי בעיות!
כשהוא חוזר מהעבודה, רחצי את רגליו.

371

01:44:47,440 <-- 01:44:42,520
"תגישי לו אוכל.
כשהוא חוזר מהעבודה,

372

01:44:50,440 <-- 01:44:47,520
"תחלצי לו את הנעליים וחממי מים
חמים כדי לרחוץ לו את הרגליים!"

373

01:44:53,000 <-- 01:44:50,520
נהגתי לרחוץ לו.

374

01:44:55,720 <-- 01:44:53,080
כשסיימתי לרחוץ לו את הרגליים,
נישקתי את רגליו.

375

01:44:58,080 <-- 01:44:55,800
כך גדלנו.

376

01:45:04,080 <-- 01:44:58,160
בן כמה הוא היה?
-בעלי היה מבוגר. הוא היה מבוגר.

377

01:45:11,080 <-- 01:45:04,160
בארצנו (באתיופיה) אין לך אפשרות בחירה!
אם זקן או מבוגר, אין לך שום דרך לדעת!

378

01:45:20,080 <-- 01:45:11,160
הוא היה מבוגר. -מה היה גילו? -מבוגר.
מעל 25, אפילו יותר, זו רק הערכה.

379

01:45:23,720 <-- 01:45:20,160
היה מבוגר, מבוגר.

380

01:45:31,960 <-- 01:45:23,800
מתי עברתם לבית משלכם?
-אחרי שגרתי עם חמותי שנה, שנתיים.

381

01:45:40,520 <-- 01:45:32,040
הוא עבד בחקלאות, חרש וקצר, עשה כבר
חלוקה של התבואה בינו לבין הדוד שלו.

382

01:45:55,000 <-- 01:45:40,600
בגלל שבעלי התייתם מאביו אז מי שדאג
לנו לבניית בית קטן היה דוד שלו.

383

01:45:59,560 <-- 01:45:55,080

כל יום אחרי יום עבודה הדוד אמרו לו,
"זה הבית שלכם, בואו תעזרו לי לבנות."

384

01:46:07,000 <-- 01:45:59,640
כל פעם הוסיפו אבן על גבי אבן, וכך בנו
את הקירות. חצי קיר רגיל וחציו מאבנים.

385

01:46:15,000 <-- 01:46:07,080
חמותי ארגנה עבורי את הרהיטים. כד
כדי להביא מים מהנהר, כלי הגשה לאוכל,

386

01:46:16,760 <-- 01:46:15,080
חמותי ארגנה לי
את כל הרהיטים לבית.

387

01:46:25,760 <-- 01:46:16,840
אחרי חורף אחד בעלי והאחים שלו
חילקו ביניהם את התבואה.

388

01:46:38,760 <-- 01:46:25,840
עברנו לבית משלנו, גיסתי הראתה איך לבשל,
כי פתאום הכול התבלבל במקום החדש.

389

01:46:43,760 <-- 01:46:38,840
כי זה לא הבית שגדלת בו. כל מיני חששות
שמה האינג'רה לא תצא כמו שצריך.

390

01:46:48,160 <-- 01:46:43,840
מאוד התביישתי, כשניגשתי למחבת
הידיים שלי רעדו.

391

01:46:52,280 <-- 01:46:48,240
אם טעיתי בהכנת אינג'רה, היו
צעקות, "למה היא לא יודעת להכין?!"

392

01:46:59,280 <-- 01:46:52,360
"איך אימא שלה לא חינכה אותה?!"

היו המון צעקות. אבל כך למדנו (למדתי).

393

01:47:18,760 <-- 01:46:59,360
מה היה סדר היום אצל חמותך? -חמותי
חילקה את העבודה ביני לבין גיסי.

394

01:47:24,080 <-- 01:47:18,840
אמרה, "זה את תעשי ואת זה בתי
תעשה", חילקה שווה בשווה בלי להפלות

395

01:47:29,080 <-- 01:47:24,160
אני וגיסי שיחקנו יחד.
אם צריך להביא מים, הלכנו יחד.

396

01:47:32,760 <-- 01:47:29,160
אם צריך לטחון תבואה, טחנו יחד.
הכול שווה בשווה, בלי להפלות.

397

01:47:37,760 <-- 01:47:32,840
היא (חמותי) מדדה ונתנה לנו, אם צריך
להכין בצק, לשנו יחד, גם הבישול.

398

01:47:43,760 <-- 01:47:37,840
גיסי בישלה, במקביל אני טחנתי,
כשהיא טחנה אני הבאתי מים (מהנהר).

399

01:47:50,800 <-- 01:47:43,840
וכשהיא הביאה מים, אני בישלתי. כך
עבדנו, חמותי הייתה אישה ממש טובה.

400

01:47:56,200 <-- 01:47:50,880
היא אף פעם לא הפלטה בינינו.
כך גידלה אותנו, אותי ראתה כמו הבת שלה.

401

01:48:01,120 <-- 01:47:56,280
חיינו אצלה תקופה מסוימת,
עד שעברנו דירה לא נפגעת ממשהו.

402

01:48:06,760 <-- 01:48:01,200
אתן עובדות יום שלם?
-לא, יש עבודה ויש מנוחה.

403

01:48:16,760 <-- 01:48:06,840
בבוקר עבדנו, אחר הצהריים היה זמן פנוי,
אחר כך בישלנו והכנו ארוחת ערב.

404

01:48:24,240 <-- 01:48:16,840
בערב הגשנו ארוחת ערב, כשהם
חזרו מהעבודה רחצנו את רגליהם.

405

01:48:27,400 <-- 01:48:24,320
הגשנו טלה (בירה) אם יש,
אם אין, נתנו להם מים או משהו.

406

01:48:35,520 <-- 01:48:27,480
אחרי שסידרנו הכול, אנו הנשים עם גיסותיי
אכלנו בנפרד, לא אכלנו איתם יחד.

407

01:48:41,960 <-- 01:48:35,600
למה? -לא אכלנו, כי אנו נחשבות
ילדות קטנות, לכן אכלנו בנפרד.

408

01:48:47,120 <-- 01:48:42,040
המבוגרים אכלו בנפרד.
כך אנו גדלנו, לא אוכלים ממגש אחד.

409

01:48:49,880 <-- 01:48:47,200
ככה זה מנהגנו!

410

01:48:56,640 <-- 01:48:49,960
טוב, אחרי שעברת דירה
איך נראו החיים?

411

01:49:04,640 <-- 01:48:56,720
קשה, בגיל כזה להחזיק בית זה לא קל.
אבל מישהי שיש לה גב משפחתי זו הקלה.

412

01:49:12,640 <-- 01:49:04,720
אחיותיי סייעו לי, אמי הביאה לי הכול.
שלחה לי דברים באמצעות אנשים.

413

01:49:19,000 <-- 01:49:12,720
ואם חסר משהו, תבלין חריף,
חמותי דאגה להכין ולתת לי.

414

01:49:24,920 <-- 01:49:19,080
לרוב היא הכינה בעצמה, לא אני.
אמי גם הכינה וכך את את התרגלנו.

415

01:49:28,920 <-- 01:49:25,000
הוא (בעלי) עבד בחקלאות, בגלל שלא
היו לנו ילדים, אז לא הרגשנו בהוצאות.

416

01:49:30,280 <-- 01:49:29,000
החיים היו קלים,
הספיקה לנו אינג'רה אחת.

417

01:49:36,080 <-- 01:49:30,360
הכנתי לנו אינג'רה ורוטב, כשהוא חזר
מהעבודה הגשתי ארוחה.

418

01:49:39,680 <-- 01:49:36,160
רחצתי את רגליו.
אם היה משהו לשתות, שתינו.

419

01:49:43,960 <-- 01:49:39,760
החיים היו מאוד נוחים, לא כמו בארץ,
שצריך לדאוג חשבון חשמל, מים.

420

01:49:53,000 <-- 01:49:44,040

כי הכול נמצא אצלך, הכל עברנו בטוב.
החיים היו טובים, גרנו במקום טוב.

421

01:49:55,000 <-- 01:49:53,080

מי העיר אותך בבוקר?
איך התעוררת?

422

01:50:01,680 <-- 01:49:55,080

לא התקשית לקום?
הרי את עוד ילדה, איך היה?

423

01:50:10,920 <-- 01:50:01,760

בסביבות השעה חמש או שש התרנגול קורא.
אחרי שהתרנגול קורא, אני לא ישנה.

424

01:50:20,160 <-- 01:50:11,000

בבוקר טוחנת קמח אם יש צורך, אם
צריך מים, מיד רצים כדי להביא (מהנהר).

425

01:50:22,360 <-- 01:50:20,240

עוד לפני שמתחיל להיות חם. אח"כ
ביצתי את מטלות הבית ברוגע.

426

01:50:26,360 <-- 01:50:22,440

כלומר, לא ביצתי עבודת נוספות
בגלל שלא היו לי ילדים.

427

01:50:32,360 <-- 01:50:26,440

לא בזבזנו, היינו רק שניים.
אינג'רה אחת או שתיים הספיקו לנו.

428

01:50:40,400 <-- 01:50:32,440

הלכתי לביתן של גיסותיי, שתיתי אצלן קפה,
לקראת הערב חזרתי לבשל לבעלי.

429

01:50:43,680 <-- 01:50:40,480

לא היה עליי עומס,

בקושי הרגשתי את זה.

430

01:50:45,200 <-- 01:50:43,760
עד שילדתי.

431

01:50:48,400 <-- 01:50:45,280
אחרי הלידה... זה קשה.

432

01:50:57,040 <-- 01:50:48,480
רגע, אחרי שבעלך חזר (מהעבודה),
כאן יושבים וצופים בטלוויזיה וכו'.

433

01:51:00,000 <-- 01:50:57,120
מה עושים שם בערבים?

434

01:51:11,520 <-- 01:51:00,080
מה אפשר לעשות? יש טייפ, הוא אהב
לשמוע מוסיקה, וכך העברנו את הזמן.

435

01:51:16,520 <-- 01:51:11,600
העברנו את הזמן בלי להרגיש אותו,
היה מאוד כיף!

436

01:51:21,880 <-- 01:51:16,600
הייתה תקופה נפלאה, חיינו טוב.

437

01:51:25,520 <-- 01:51:21,960
טוב? -בארצנו (באתיופיה) היה באמת
טוב, כשאני נזכרת בזה היום.

438

01:51:29,920 <-- 01:51:25,600
אבל אם יש לך ילדים הבעיות מתחילות לצוץ,
בגלל ההוצאות עבור כל אחד.

439

01:51:40,280 <-- 01:51:30,000
אבל בלי ילדים החיים יפים. כי אין

לך הרבה עבודה, מספיק כד מים אחד.

440

01:51:48,400 <-- 01:51:40,360
הייתה כמות קטנה של תבואה, טחנתי
את אותה כמות והכנתי מזה אוכל.

441

01:51:49,680 <-- 01:51:48,480
ככה זה היה.

442

01:51:59,280 <-- 01:51:49,760
מה סדר היום של בעלך?
-בעבודה, הוא כל היום בעבודה, בחקלאות.

443

01:52:04,280 <-- 01:51:59,360
בתקופת החרישה הוא חרש,
ניקש עשבים שוטים בשדה היבול.

444

01:52:16,000 <-- 01:52:04,360
הוא זרע בחצר זרעי תירס,
מרגע הצמיחה אני טיפלתי בזה.

445

01:52:23,960 <-- 01:52:16,080
עם הזמן התחלתי לצאת איתו לעבודה.
בחורף טיפלתי בשדה תירס בחצר, ניקשתי,

446

01:52:31,000 <-- 01:52:24,040
עדרתי עם מעדר. זהו!

447

01:52:39,320 <-- 01:52:31,080
מה הייתה הלידה הראשונה שלך,
בן או בת? מתי ילדת?

448

01:52:47,920 <-- 01:52:39,400
בת, בדיוק בגיל 14 ילדתי אותה.

449

01:52:58,120 <-- 01:52:48,000

ילדתי אותה בגיל 14.
כשקרר יום הלידה אני לא הרגשתי משהו.

450

01:52:59,120 <-- 01:52:58,200
ביום הלידה יצאתי בחוץ
לקושש עצים.

451

01:53:03,920 <-- 01:52:59,200
אמי כבר הגיעה לבית כדי ליילד אותי,
משום שידעה שהגיעה שעת הלידה.

452

01:53:08,600 <-- 01:53:04,000
היא החביאה לי את המגל
ואת הרצועות (לקשירת העצים).

453

01:53:11,200 <-- 01:53:08,680
לא הרגשתי כאב כלשהו,
לכן כל מה שרציתי היה לצאת החוצה.

454

01:53:13,800 <-- 01:53:11,280
אמרתי לאימא, "אימא, אני רוצה
ללכת", שאלה, "לאן את הולכת?"

455

01:53:16,160 <-- 01:53:13,880
ענית לי לה, "לקושש עצים", ואז אמרה
לי, "בתי, את לא הולכת היום,

456

01:53:19,720 <-- 01:53:16,240
"את קרובה ללדת." התווכחתי
איתה, אמרתי שאני חייבת ללכת.

457

01:53:23,600 <-- 01:53:19,800
כשהתעקשתי ללכת, היא סירבה
בכל תוקף והחביאה לי את הכלים.

458

01:53:33,000 <-- 01:53:23,680
עכשיו אני נזכרת בזה.

זה היה סוף עונת גידול תירס,

459

01:53:35,720 <-- 01:53:33,080

קראתי לה, "אימא, בא לאכול
אינג'רה מתירס."

460

01:53:42,040 <-- 01:53:35,800

אמרה לי, "אין בעיה, עכשיו אני הולכת
לשוק לקנות תירס ומיד אכין לך אינג'רה"

461

01:53:47,680 <-- 01:53:42,120

רצה לשוק וקנתה פלחי תירס,
טחנה את זה בזריזות.

462

01:53:50,600 <-- 01:53:47,760

עדיין אני מדמיינת איך היא לשה ככה
את הבצק בידיים.

463

01:53:51,720 <-- 01:53:50,680

מיד הבצק תפח.

464

01:53:54,880 <-- 01:53:51,800

איך שהאינג'רה הייתה בתהליך הבישול
הרגשתי כאבים.

465

01:54:02,520 <-- 01:53:54,960

כאב לי, אבל הייתי נערה שלא הבינה.
הזמינו את השכנות.

466

01:54:04,800 <-- 01:54:02,600

אימא שלי הודיעה לכולם
שאני מרגישה לא טוב, חמותי הגיעה.

467

01:54:16,360 <-- 01:54:04,880

הזמינו גם את גיסתי, אחותנו של בעלי,
כל הערב נפלתי, קמתי, נפלתי, קמתי.

468

01:54:28,800 <-- 01:54:16,440

לקראת הבוקר ב-5:30 ילדתי בשלום.

אחרי הלידה הנשים התקבצו סביבי.

469

01:54:35,280 <-- 01:54:28,880

המתנתי עד שטאטאו את בית היולדת,

ואח"כ כבר נכנסתי לבית היולדת.

470

01:54:40,280 <-- 01:54:35,360

צירפו אותי למישהי שכבר נכנסה בגלל וסת.

471

01:54:44,480 <-- 01:54:40,360

ישנתי איתה, כל בוקר אימא נתנה לי אוכל.

472

01:54:48,280 <-- 01:54:44,560

האנשים מאוד אכפתיים,

כולם באו לבקר אותי והביאו לי דייסה, חלב.

473

01:54:54,440 <-- 01:54:48,360

אני לא רואה בה בת,

לא מאמינה שיצאה ממני.

474

01:54:55,600 <-- 01:54:54,520

לא יודעת למה.

475

01:55:00,480 <-- 01:54:55,680

אני רואה בה כמו אחותי.

עדיין אני לא מאמינה שזאת בתי.

476

01:55:10,480 <-- 01:55:00,560

לא הרגשתי כאבים, לא יודעת אם צעקתי.

אבל בלידות אחרות כן כאב לי.

477

01:55:14,480 <-- 01:55:10,560

כך ילדתי את בתי הבכורה.

478

01:55:19,480 <-- 01:55:14,560

הייתה איתך מיילדת?

-כן, גיסתי.

479

01:55:26,480 <-- 01:55:19,560

טוב. -כשאת כורעת ללדת אחת מחזיקה

מקדימה, אחת מאחור ואחת בכתפיים.

480

01:55:30,400 <-- 01:55:26,560

זה הרבה סבל. גיסתי החזיקה

אותי מאחור, אמי מקדימה.

481

01:55:37,160 <-- 01:55:30,480

אמי אמרה, "בתי, תחזיקי מעמד,

אל תצעקי חזק שאחרים לא ישמעו אותך,

482

01:55:46,200 <-- 01:55:37,240

"ללחוץ רק כלפי מטה, לא כלפי מעלה",

אז לחצתי כלפי מטה עד שילדתי.

483

01:55:53,480 <-- 01:55:46,280

אחרי הלידה גיסתי הרימה אותה

וחתכה את חבל הטבור.

484

01:55:55,000 <-- 01:55:53,560

השכיבו אותה על עלים עדינים.

485

01:55:59,000 <-- 01:55:55,080

אחרי המתנה קצרה

עברתי לבית היולדת.

486

01:56:06,960 <-- 01:55:59,080

אילו כלים יש בבית היולדת?

-יש כלים לאכילה, הגישו לנו במחבת ממתכת.

487

01:56:10,960 <-- 01:56:07,040

בית היולדת מתוחם באבנים מסביב
(להבדיל בין טמא לטהור).

488

01:56:19,960 <-- 01:56:11,040
מסרו את האוכל במעין הקפצה
מעל האבנים, ואנחנו תפסנו.

489

01:56:26,480 <-- 01:56:20,040
בפנים יש לנו את רוב הכלים, ספלים, כוס,
אלה כלים שנשארים תמיד בבית היולדת.

490

01:56:34,760 <-- 01:56:26,560
את האוכל שהגישו לנו אכלנו ביחד,
כל הנשים שנמצאות בבית היולדת.

491

01:56:46,160 <-- 01:56:34,840
אחרי תקופת המתנה כ-12 ימים, ירדתי לנהר
כדי לכבס את הבגדים של התינוקת ושלי.

492

01:56:55,040 <-- 01:56:46,240
רחצתי את עצמי. המתנתי 80 יום
בבית היולדת עד שהתאוששתי.

493

01:57:00,040 <-- 01:56:55,120
יש מיטה בבית היולדת?

494

01:57:15,240 <-- 01:57:00,120
יש מיטה קטנה, יש אבנים בכל פינה ומעל
זה שמים פלטת עץ, זה מורם מעל הקרקע.

495

01:57:23,440 <-- 01:57:15,320
שמנו אבן גדולה בשבילה ושם היא ישנה.
כל לילה באו הנשים והזהירו אותי,

496

01:57:30,080 <-- 01:57:23,520
שאני לא אחנוק אותה בטעות, להיות ערנית!
סיפרו על מקרים אמיתיים שקרו.

497

01:57:37,400 <-- 01:57:30,160
לא הצלחתי לישון עמוק, תמיד פחדתי,
אחרי הטהרה בבית כבר היה בסדר.

498

01:57:39,000 <-- 01:57:37,480
הבית מספיק גדול,
לכן התינוקת ישנה במיטה.

499

01:57:45,000 <-- 01:57:39,080
נשים במחזור ישבו איתך.
-כן, עד שטבלו.

500

01:57:49,000 <-- 01:57:45,080
זו נכנסה וזו יצאה, זה מאוד נוח.

501

01:57:59,480 <-- 01:57:49,080
איך שמרתן על היגינה?
-בגדים, אין משהו אחר.

502

01:58:08,520 <-- 01:57:59,560
בגלל זה ירדנו כל בוקר לכבס את הבגדים,
עשינו בזהירות שמישהו לא יראה אותנו.

503

01:58:16,920 <-- 01:58:08,600
זה מאוד קשה. אבל כשאת לבד אין
שום בעיה. תמיד יש אחד להחלפה.

504

01:58:23,440 <-- 01:58:17,000
צריך לכבס אחד שיהיה נקי להחלפה.
אין שום אמצעי היגינה כמו בארץ.

505

01:58:29,440 <-- 01:58:23,520
היא רשאית לצאת כל יום?
-לאן? -איפה שהיא רוחצת?

506

01:58:33,840 <-- 01:58:29,520
לא כל יום! נניח אם הבגד התלכלך
היום, יש לך אחד להחלפה.

507

01:58:41,840 <-- 01:58:33,920
את המלוכלך את מגלגלת ושמה בפינה.
כשהולכים לנהר עם התינוק לוקחת עמך

508

01:58:47,840 <-- 01:58:41,920
את הבגדים המלוכלכים. הולכת
עם החברה שלך שמסייעת לך בכול.

509

01:58:56,520 <-- 01:58:47,920
מכבסת את הבגדים, ואת התינוקת, כמובן,
גם את הסמרטוט לניקיונות של התינוקת.

510

01:59:03,520 <-- 01:58:56,600
אחרי יום, יומיים את חוזרת שוב
לנהר. יש מים בשפע, יש נהר.

511

01:59:07,520 <-- 01:59:03,600
אישה שילדת
אחרי 7 ימים טובלת ונכנסת לביתה.

512

01:59:14,520 <-- 01:59:07,600
ביום השמונים צמתי יום שלם,
בלי מים ואוכל, עד השקיעה.

513

01:59:18,520 <-- 01:59:14,600
מתי?
ביום הטהרה, ביום שאת נכנסת לביתך.

514

01:59:28,560 <-- 01:59:18,600
אחרי יום צום הקייס (הרב) מגיע, מטהר
את הבית ואת האישה במים טהורים.

515

01:59:34,560 <-- 01:59:28,640

אח"כ הקייס בוצע לחם ואת אוכלת
מזה אחרי צום של יום שלם.

516

01:59:42,560 <-- 01:59:34,640
זה יום צום, מותר לאכול רק אחרי
שמשפריצים עלייך מים טהורים.

517

01:59:44,760 <-- 01:59:42,640
כך היה מנהגינו.

518

01:59:51,760 <-- 01:59:44,840
אמרת שהקייס התיז עליך, מה הוא עשה בדיוק?
מה הטקס כולל?

519

02:00:02,760 <-- 01:59:51,840
הקייסים טובלים ענפים קטנים
במים טהורים, גם בארץ נוהגים כך.

520

02:00:08,760 <-- 02:00:02,840
גם בארץ נוהגים לעשות כך, האישה
יושבת בצד והוא מתיז עלייך מים.

521

02:00:12,760 <-- 02:00:08,840
מתיזים גם על כל הבית, אחרי כל זה,
אחרי השקיעה, מותר לך להיכנס.

522

02:00:17,000 <-- 02:00:12,840
לפני השקיעה אסור לך להיכנס,
אך ורק אחרי השקיעה מותר להיכנס.

523

02:00:24,720 <-- 02:00:17,080
מזמינה את השכנים,
כך הכול עובר.

524

02:00:35,800 <-- 02:00:24,800
טוב, בלידה הראשונה שלך
חזרת לביתך אחרי ארבעים יום.

525

02:00:37,800 <-- 02:00:35,880

שמונים יום!

-אחרי שמונים יום.

526

02:00:49,440 <-- 02:00:37,880

טוב, אחרי שחזרת לבית, העבודה
וכו'. מי עזר לך? איך זה? מי סייע לך?

527

02:00:53,440 <-- 02:00:49,520

אף אחד. הסתדרתי בעצמי.
אפילו לא היה מי שיחזיק לי את התינוקת.

528

02:00:56,440 <-- 02:00:53,520

לפעמים אנשים טובי לב עזרו לי.

529

02:01:04,440 <-- 02:00:56,520

לפני שהלכתי להביא מים מהנהר
קילחתי ושמתי על העיניים שלה כחל.

530

02:01:07,640 <-- 02:01:04,520

השארתי אותה אצל גיסותי
אחרי שהרדמתי את התינוקת.

531

02:01:13,640 <-- 02:01:07,720

כשלא מצאתי מישהו שיעזור אז נשאתי אותה
על גבי והלכתי להביא מים עם ג'ריקון.

532

02:01:18,640 <-- 02:01:13,720

כי היינו משפחה קטנה, לכן זה הספיק
לנו. נשאתי (ג'ריקון) על הכתפיים.

533

02:01:20,640 <-- 02:01:18,720

לפעמים השארתי אותה.

534

02:01:26,240 <-- 02:01:20,720

אם כולנו הלכנו לקושש עצים,
אז לקחתי אותה איתי.

535

02:01:32,640 <-- 02:01:26,320
התינוקת על הגב שלי, חתכתי את הענפים
היבשים, אח"כ אספתי הכול בערימה.

536

02:01:36,080 <-- 02:01:32,720
את ערימת העצים שמתי על הגב
ואת התינוקת החזקתי בידיים.

537

02:01:41,680 <-- 02:01:36,160
כי לא היה מי שישמור עליה. כשהיה,
השארתי אותה בבית, אצל גיסותיי, חמותי.

538

02:01:49,000 <-- 02:01:41,760
כך גידלתי את בתי שלוש שנים.

539

02:01:59,000 <-- 02:01:49,080
מה היה אחרי שלוש שנים?
-נכנסתי שוב להיריון. שוב היריון.

540

02:02:05,360 <-- 02:01:59,080
ילדתי בן, חיתנתי אותו בשנה שעברה.
בלידה שלו היה מאוד קשה.

541

02:02:11,560 <-- 02:02:05,440
איתו היה לי מאוד קשה, כשאני
רואה אותו היום עוברת בי צמרמורת.

542

02:02:16,480 <-- 02:02:11,640
אומרת בפניו, "אפילו אז לא היית
נוח!" גם עכשיו אני אומרת לו.

543

02:02:20,280 <-- 02:02:16,560
לקראת הלידה הרגשתי כאבים עזים.

544

02:02:25,280 <-- 02:02:20,360

אצל שכנתי הנוצרייה כולם התאספו
כדי לעזור להכין טלה.

545

02:02:28,280 <-- 02:02:25,360

יש להם מין מסיבה שכל הנוצרים
אוכלים ושותים יחד. הם גרו לידנו.

546

02:02:34,000 <-- 02:02:28,360

פתאום הרגשתי כאבים, אז כולם נכנסים
ויוצאים ממנה כדי לעזור לה.

547

02:02:36,000 <-- 02:02:34,080

על הדרך גם באו לראות אותי.

548

02:02:41,000 <-- 02:02:36,080

מסתבר שזה דבר שגורם נזק בזה שהם
נכנסים אליה ואז באים אליי לראות.

549

02:02:43,600 <-- 02:02:41,080

הם באו ואמרו, "וואי, מסכנה,
היא מרגישה לא טוב."

550

02:02:48,320 <-- 02:02:43,680

נכנסים ויוצאים כל היום ככה.

551

02:02:59,000 <-- 02:02:48,400

ישנתי. למחרת אמי הביאה לי זרע פשתים
זה היה מאוד נדיר למצוא בתקופה ההיא.

552

02:03:01,640 <-- 02:02:59,080

את זרע הפשתים משרים
במים בלי לטחון.

553

02:03:04,080 <-- 02:03:01,720

אחרי ההשריה במים מערבבים

את זרע הפשתים בדבש.

554

02:03:11,640 <-- 02:03:04,160

אמרו, "תשתי את זה בכוח, אל תדאגי! זה עוזר לתינוק להתהפך."

555

02:03:21,000 <-- 02:03:11,720

שתיתי, לא התהפך. שוב נתנו לי לשתות, ושתיתי.

556

02:03:22,880 <-- 02:03:21,080

שוב התינוק לא התהפך!

557

02:03:27,880 <-- 02:03:22,960

אחרי זה לא הייתה לי שום ברירה, העברתי כך עוד יממה. למחרת חזר על עצמו.

558

02:03:37,880 <-- 02:03:27,960

לא היה רופא כי זה כפר. חזרו מהעבודה וראו שאני חלשה לכן אמרו שצריך להפוך אותי.

559

02:03:42,880 <-- 02:03:37,960

מה שאני זוכרת היום... -מי אמר? -אמי וכל המשפחה שהתאספה.

560

02:03:47,400 <-- 02:03:42,960

סברו שאם אותי יהפכו, אז התינוק יתהפך.

561

02:03:54,120 <-- 02:03:47,480

השכנות יחד עם גיסתי תפסו אותי ברגליים והפכו אותי כשראשי כלפי מטה.

562

02:04:01,000 <-- 02:03:54,200

תפסו אותי היטב... שהבטן לא... היה בסדר. והושיבו אותי בחזרה במצב רגיל.

563

02:04:03,880 <-- 02:04:01,080

ושוב הפכו אותי כלפי מטה.
כי היו צריכים להפוך 3 פעמים.

564

02:04:07,160 <-- 02:04:03,960

אחרי שלוש פעמים שהפכו אותי,
לא עזר!

565

02:04:14,280 <-- 02:04:07,240

פתאום אמרו, "לפעמים הבהלה
עוזרת, אז תירי ברובה כדי שתיבהלי."

566

02:04:24,280 <-- 02:04:14,360

אחד הגיסים שלי הביא נשק וירה לידי!
אז נבהלתי ממש.

567

02:04:31,280 <-- 02:04:24,360

אחרי שהפכו אותי 3 פעמים התינוק התהפך.
אחרי 3 ימים התינוק נולד.

568

02:04:37,280 <-- 02:04:31,360

בדיוק אחרי 3 ימים נולד התינוק,
נהייתי מאוד חלשה.

569

02:04:50,280 <-- 02:04:37,360

יש השגחה עליונה. שפכו עליי מים וכו'.
התאוששתי בבית, אחר כך הוציאו החוצה.

570

02:04:55,480 <-- 02:04:50,360

מה עשו לך? -שפכו עליי מים
בגלל שאיבדתי הכרה מדי פעם.

571

02:05:04,200 <-- 02:04:55,560

מה הכוונה לשפוך מים? -על הראש שלי,
אמי שמה על החזה שלי מטלית רטובה.

572

02:05:12,800 <-- 02:05:04,280
אחרי שלושה ימים ילדתי.
ואחרי זה כבר יצאתי לבית היולדת,

573

02:05:15,800 <-- 02:05:12,880
כמנהג המסורת.

574

02:05:19,800 <-- 02:05:15,880
זה הדבר שאיני יכולה לשכוח בחיים!

575

02:05:22,800 <-- 02:05:19,880
אפילו כאן, כשמדברים על לידה,
אני נזכרת בזה עדיין.

576

02:05:31,840 <-- 02:05:22,880
אז פחדת? -כן, בטח שכן.
היו הרבה שמתו בלידה.

577

02:05:40,080 <-- 02:05:31,920
נשים נפטרו תוך כדי הלידה או עוד
כשהתינוק היה בבטן, היו מקרים.

578

02:05:42,080 <-- 02:05:40,160
סיפרו על פלונית אלמונית שנפטרה כך
אז חששתי גם לגביי.

579

02:05:50,880 <-- 02:05:42,160
כשהייתי בהיריון לא דיברו לידי כך,
כי אסור! דיברו לידי רק דברים טובים.

580

02:05:57,880 <-- 02:05:50,960
כך אחרי שלושה ימים נולד וגדל.
הוא התחתן בשנה שעברה כאן.

581

02:06:08,680 <-- 02:05:57,960
מתי התחלת לעבוד בעבודות חרסינה?
-אחרי הלידה השלישית.

582

02:06:18,680 <-- 02:06:08,760
החיים באתיופיה לא קלים,
פעם חסר מלח, פעם פלפל.

583

02:06:25,680 <-- 02:06:18,760
הלכתי לראות את גיסתי, איך היא
עובדת בקדרות, הסבירה לי איך.

584

02:06:28,680 <-- 02:06:25,760
אמרה לי איזה סוג בוץ לבחור ומאיפה להביא,
זה בוץ מיוחד, אדמדם.

585

02:06:40,680 <-- 02:06:28,760
בישלתי את הבוץ, טחנתי אותו היטב בשבילי
ובשבילה והיא הכינה את החרסינה לשתינו.

586

02:06:46,680 <-- 02:06:40,760
שניים בשבילה ואחד בשבילי,
במקביל לימדה אותי איך לעשות.

587

02:06:53,880 <-- 02:06:46,760
הסבירה לי את הדברים הקטנים, להכין
סיר. עשיתי כפי שהסבירה לי, לא למכירה,

588

02:06:55,000 <-- 02:06:53,960
לבית זה שימש אותי טוב.

589

02:07:02,080 <-- 02:06:55,080
גיסתי אישה טובה, טחנתי לשתינו,
והיא עשתה חרסינה לה ולי שווה בשווה.

590

02:07:12,480 <-- 02:07:02,160
כשחזרה מהשוק הראתה לי את הרווחים
והמצרכים, פלפל, מלח וחמאה שקנתה.

591

02:07:21,600 <-- 02:07:12,560
לאט לאט גם אני התחלתי לעשות כמוה.
כשביקשתי ממנה עזרה באה לבית ועזרה לי.

592

02:07:36,600 <-- 02:07:21,680
אח"כ כבר הסתדרתי לבד,
הבאתי את החול האדמדם להכנת החרסינה.

593

02:07:50,600 <-- 02:07:36,680
אחרי שהבאנו עטפנו במשהו ושמנו אותו
על האש שיתבשל ויישאר החומר האיכותי.

594

02:07:54,040 <-- 02:07:50,680
יש בנוסף בוץ שחור שנקרא "וולקה"
(טיט), את יודעת מה זה? -לא.

595

02:08:06,960 <-- 02:07:54,120
זה טיט, הבאנו טיט והוצאנו ממנו את החצץ,
שמנו בתוך קערה מלאה במים.

596

02:08:12,600 <-- 02:08:07,040
כתשנו את החול היטב וטחנו בריחיים
מאבן, לא אלה שטוחנים בהם מאכלים.

597

02:08:18,600 <-- 02:08:12,680
בסוף ערבבנו את החול האדמדם
עם הטיט כמו שצריך.

598

02:08:25,000 <-- 02:08:18,680
מזה יצרתי קומקום (לקפה), סיר.
-איך יוצרים קומקום?

599

02:08:39,000 <-- 02:08:25,080
יש גלזורה שבאמצעותה יישרתי ויצרתי
את הקומקום, כולל את הפתח הצר.

600

02:08:42,000 <-- 02:08:39,080

שמתו את זה לייבוש בצד.
בינתיים יצרתו משהו נוסף.

601

02:08:48,000 <-- 02:08:42,080
אחרי ייבוש חיברתי את הצוואר שהכנתי
בנפרד. בדיוק כמו בארץ, קומקום הקפה.

602

02:08:54,000 <-- 02:08:48,080
ייבשתי את זה בנפרד,
עד שבת זה היה מוכן.

603

02:09:00,000 <-- 02:08:54,080
ייצרתי ביום שני, שלישי וכבר בחמישי
שרפתי אותו באש (שיהיה חרס).

604

02:09:05,200 <-- 02:09:00,080
עם הזמן ניסוי וטעייה שוב ושוב,
הצלחתי לקלוט.

605

02:09:12,520 <-- 02:09:05,280
התחלתי לייצר כדים להבאת מים מהנהר.
יש גלזורה גדולה שבאמצעותה סובבתי,

606

02:09:24,960 <-- 02:09:12,600
ויישרתי את הצורה הרצויה, נתתי לזה קצת
להתייבש כדי שלא יימער, ושוב המשכתי.

607

02:09:33,880 <-- 02:09:25,040
כך הצלחתי לייצר כד לשאיבת מים.
אח"כ הוספתי לכד צוואר, ידיות וכו'.

608

02:09:40,800 <-- 02:09:33,960
כך למדתי קדרות. עד שהצלחתי
בכוחות עצמי להתפרנס מזה.

609

02:09:50,600 <-- 02:09:40,880
ממה שמכרתי בשוק הרווחתי לקניית תבלינים,

כלומר, סייעתי לבעלי בהכנסות.

610

02:09:52,680 <-- 02:09:50,680

כך התפרנסנו.

611

02:09:59,840 <-- 02:09:52,760

כשהלכת לשוק איפה השארת את הילדים?
השוק רחוק או קרוב?

612

02:10:04,000 <-- 02:09:59,920

קרוב, השוק קרוב.
למי מכרת? -לנוצרים.

613

02:10:06,760 <-- 02:10:04,080

תסבירי לי על זה, תספרי.

614

02:10:22,760 <-- 02:10:06,840

יש ערימת מוץ על משטח גבוה. ביום
חמישי בערב סידרתי העצים לבעירה,

615

02:10:28,280 <-- 02:10:22,840

הבערתי את העצים בתוך הבור ופיזרתי
את כלי החרס בפנים, בתוך הבור.

616

02:10:34,880 <-- 02:10:28,360

את כל זה מכסים בערימת מוץ. זה
מתבשל היטב עד שהחרס הופך לאדום בוהק.

617

02:10:35,880 <-- 02:10:34,960

אבל אם עדיין הכלי שחור,
החרס נשבר.

618

02:10:42,000 <-- 02:10:35,960

ברגע שזה הפך לאדום, לקחתי מוט ארוך ובזה
סובבתי את כלי החרסינה שבתוך המדורה.

619

02:10:43,880 <-- 02:10:42,080
אם יש קטע שחור שלא האדים,
אז את מסובבת אותו על הגחלים.

620

02:10:46,680 <-- 02:10:43,960
הפכתי את האדום כלפי מעלה,
את השחור לכיוון הגחלים.

621

02:10:55,440 <-- 02:10:46,760
כל הלילה התקרר, ובבוקר בדקנו את המצב.
בדקנו אם יש סדק או משהו.

622

02:10:59,000 <-- 02:10:55,520
הבאנו צואה של פרות
ומרחנו את התחתית של החרס.

623

02:11:08,880 <-- 02:10:59,080
אח"כ הלכנו עם זה לשוק, ישבנו למכור,
אם התמזל מזלנו, אז מכרנו, אחרת חזרנו.

624

02:11:13,800 <-- 02:11:08,960
כמו שבארץ פותחים חנויות, גם שם היה כך.
מי שיש לו מזל מרוויח.

625

02:11:19,800 <-- 02:11:13,880
אם היה לך מזל, באה מישהי, נוצרייה,
לקנות ממך.

626

02:11:21,800 <-- 02:11:19,880
אם המוצר איכותי, שמך הולך לפניך,
אז חברה הביאה חברה.

627

02:11:28,000 <-- 02:11:21,880
המוצר של פלונית כך וכך, המחבת איכותית,
הסירים איכותיים, כך סיפרו עלינו ו...

628

02:11:32,920 <-- 02:11:28,080

אחרי זה כבר הייתי עצמאית,
היו לי קליינטים קבועים משלי.

629

02:11:41,400 <-- 02:11:33,000
לא היה לי כוח לטחון קמח,
לכן נתתי למישהי לטחון תמורת כלי חרסינה.

630

02:11:50,000 <-- 02:11:41,480
כלומר, הן סייעו לי.
הן טחנו בשבילי ואני התעסקתי בקדרות.

631

02:11:52,200 <-- 02:11:50,080
כך למדתי את משמעות החיים,
נהייתי עצמאית.

632

02:12:08,280 <-- 02:11:52,280
מדי פעם אני מחזירה אותך אחורה.
יש אוכל מיוחד לאישה בהיריון?

633

02:12:14,480 <-- 02:12:08,360
יש הבדל באוכל? -של מי?
-של האישה. -של התינוק או לעצמנו?

634

02:12:23,200 <-- 02:12:14,560
בשבילך! -מה פתאום, אין הבדל באוכל,
כל האוכל שם בריא, לכן אכלנו הכול.

635

02:12:26,600 <-- 02:12:23,280
מה שכן, פתאום מגעיל אותך אוכל מסוים,
בא לך אוכל של מישהו אחר.

636

02:12:34,200 <-- 02:12:26,680
נזכרתי במשהו, הייתי בהיריון של הילד
האמצעי וראיתי אינג'רה של מישהי.

637

02:12:40,800 <-- 02:12:34,280
האינג'רה לא עשויה טוב, לעומת זאת

האינג'רה שלי הייתה טובה וצחורה, מתירס

638

02:12:43,800 <-- 02:12:40,880
דווקא בשלי הרגשתי טעם מר בפה,
ולא בא לי לאכול בכלל.

639

02:12:46,200 <-- 02:12:43,880
ממש בא לי לאכול משלה.
הלכתי לביתה והיא לא הגישה לי,

640

02:12:47,920 <-- 02:12:46,280
עד היום אני נזכרת בזה!

641

02:12:50,720 <-- 02:12:48,000
אז אמרתי לה שהתחשק לי
לאכול מהאינג'רה שלה.

642

02:12:56,520 <-- 02:12:50,800
מיד אמרה, "התחשק לך מהאיג'רה שלי?
תכף אני מביאה לך!", היא אישה טובה.

643

02:13:01,480 <-- 02:12:56,600
מיד רצה והביאה לי,
איך שאכלתי חצי מזה הרגשתי טוב.

644

02:13:04,800 <-- 02:13:01,560
לרוב אני נזכרת בזה במיוחד.

645

02:13:07,080 <-- 02:13:04,880
היא נתנה לך או לא?

646

02:13:14,080 <-- 02:13:07,160
הלכתי אליה אבל התביישתי לבקש,
כי שיערתי שתציע לי לאכול.

647

02:13:18,080 <-- 02:13:14,160

מאוחר יותר הביאה לי כי ידעה שאני צריכה.
את שלי לא לקחה בתמורה.

648

02:13:21,320 <-- 02:13:18,160
אכלתי את מה שהביאה
ואת מה שהכנתי נתתי לילדי.

649

02:13:23,040 <-- 02:13:21,400
לרוב אני נזכרת בזה במיוחד.

650

02:13:27,160 <-- 02:13:23,120
היא הבינה לפי המבט?
-כן, הבינה.

651

02:13:33,360 <-- 02:13:27,240
הבינה שהתחשק לי, סיפרתי לה בכללי,
שקשה לי, נמאס לי, לא אכלתי אינג'רה.

652

02:13:38,720 <-- 02:13:33,440
זהו. נתנה לי, מאז לא התחשק לי.

653

02:13:43,040 <-- 02:13:38,800
אם פעם אחת התחשק משהו ואכלת,
זה לא חוזר שוב.

654

02:13:53,040 <-- 02:13:43,120
ספרי לי על האזור שגרתם בו,
האם היו רק יהודים או שהיו גם נוצרים?

655

02:13:57,040 <-- 02:13:53,120
איך המקום נראה, זוכרת?

656

02:14:05,200 <-- 02:13:57,120
גרנו באזור ששייך לביתא ישראל (יהודים),
המתחם היה שטח ענק של יהודים.

657

02:14:09,040 <-- 02:14:05,280
למשפחתו של בעלי היה שטח ענק, היו
הרבה בתי אב מצדו, לא ניתן היה למנות.

658

02:14:11,640 <-- 02:14:09,120
קצת מעבר היו נוצרים, השכנים שלנו.

659

02:14:21,640 <-- 02:14:11,720
הנוצרים והיהודים עבדו בחקלאות יחד,
הזמינו אותנו לחתונה, אבל אכלנו בנפרד.

660

02:14:29,440 <-- 02:14:21,720
את הטלה (הבירה) קיבלנו בכוס חדשה
שהם לא נגעו בה. הסירים היו שלנו.

661

02:14:33,800 <-- 02:14:29,520
סירים חדשים שהכנו בעצמנו. נתנו לנו
כבש בנפרד (ששחטנו בעצמנו).

662

02:14:42,520 <-- 02:14:33,880
במידה והיינו הרבה, נתנו לנו לפי הכמות.
בישלנו לעצמנו את האוכל, אסור להם לגעת!

663

02:14:50,520 <-- 02:14:42,600
את השאריות הבאנו לבית,
כולל את הסירים וכו'.

664

02:14:57,160 <-- 02:14:50,600
הטלה שלנו הוכן בנפרד, שהנוצרים
לא ייגעו בזה, זה נשמר באופן קפדני.

665

02:15:00,880 <-- 02:14:57,240
כך היה המנהג שלנו שם (באתיופיה).

666

02:15:08,360 <-- 02:15:00,960
מה היו היחסים ביניכם?
-היה שלום בינינו.

667

02:15:12,880 <-- 02:15:08,440
שמענו שבמקומות אחרים אמרו להם כך וכך,
אצלנו לא היה דבר כזה.

668

02:15:18,760 <-- 02:15:12,960
היה בינינו יחסי ידידות מאוד טובים,
הגדולים עבדו זה לצד זה בכל מיני עבודות.

669

02:15:22,280 <-- 02:15:18,840
חברים ליוו זה את זה בחתונות.
אהבנו אותם, אצלנו היה בסדר גמור.

670

02:15:24,520 <-- 02:15:22,360
הם גם אהבו אותנו מאוד.

671

02:15:33,080 <-- 02:15:24,600
היינו ביחסים טובים עם הנוצרים, אבל
היו מקומות בעייתיים, אצלנו לא היה.

672

02:15:48,080 <-- 02:15:33,160
הרי לא גרתם ליד בית חולים,
כשחלית או שהילדים שלך חלו, מה עשיתם?

673

02:15:54,080 <-- 02:15:48,160
כשילדינו חלו, הכנו בונה (קפה).
-מה את זוכרת?

674

02:15:59,680 <-- 02:15:54,160
כשחלינו, או כשהיה חום לילדים זה שפעת.
אי אפשר ללכת לרופא, כי אין.

675

02:16:05,560 <-- 02:15:59,760
כשחלו הילדים אמרתי, "יש חום לבני..."
ישר אמרו לי, "תכיני קפה עם מים רותחים,

676

02:16:13,000 <-- 02:16:05,640
"איך שהקפה מבעבע תתיזי על הרצפה
ותני להם לשאוף את האדים."

677

02:16:15,960 <-- 02:16:13,080
אמרו לי גם שאדים של גרעיני חיטה
מורתחים במים מקלים על שפעת.

678

02:16:24,960 <-- 02:16:16,040
מיד החלימו, זה עוזר... לא היו רופאים,
כשחלינו לקחנו כדורים נגד כאבי ראש.

679

02:16:28,400 <-- 02:16:25,040
לא טופלנו ע"י רופאים בכלל.
רק כאן ובגונדר נתקלתי ברופאים.

680

02:16:35,600 <-- 02:16:28,480
מה שכן מדי פעם רופאים באו
לבקר כדי לחסן נגד קדחת.

681

02:16:40,320 <-- 02:16:35,680
כדורים נגד כאבי ראש קנינו בשוק.
טיפול אחר לא היה, לא היה.

682

02:16:46,600 <-- 02:16:40,400
הילדים שלנו גדלו בנוחות,
אין כמו התרופות שהיו לנו שם.

683

02:16:50,720 <-- 02:16:46,680
חוץ משפעת ילדיך חלו במשהו אחר?
-לא.

684

02:16:56,400 <-- 02:16:50,800
הבן שסיפרתי עליו שהתחתן,
מיד אחרי הלידה חלה ממש קשה.

685

02:17:04,920 <-- 02:16:56,480

לקחתי אותו למקווה שבאחריות הנוצרים,
זה מקווה מים זורמים כמו נהר.

686

02:17:17,920 <-- 02:17:05,000

אמרו לי לקחת אותו לשם,
הלכתי עם אשתו של דוד שלי,

687

02:17:25,920 <-- 02:17:18,000

איך שהכנסנו אותו למקווה מצבו הידרדר,
היא לא רצתה להיות אחראית למות תינוק.

688

02:17:36,000 <-- 02:17:26,000

אמרה לי, "בואי נלך הביתה", איך שחזרנו
הקיץ ושלשל עד שהחלים באותו רגע.

689

02:17:41,000 <-- 02:17:36,080

אמרו לי לרחוץ אותו במשך 3 ימים במקווה,
עשיתי כך והוא הבריא לגמרי.

690

02:17:45,000 <-- 02:17:41,080

המקום היה רחוק? איפה שלקחת
אותו. כן, כן! -ספרי לי על הדרך,

691

02:17:47,520 <-- 02:17:45,080

איך סחבת אותו?
-בדרך נשאתי אותו על גבי.

692

02:17:53,400 <-- 02:17:47,600

מי עזר לך? -הלוך וחזור ביום אחד,
הלכנו בבוקר וחזרנו בערב, לא כזה רחוק.

693

02:18:01,280 <-- 02:17:53,480

הלכתי בבוקר, ב-8:00 טבלתי אותו ואותי
בתוך המים במשך היום, המים פושרים.

694

02:18:08,880 <-- 02:18:01,360

השומר אמר, "תשקי אותו, אם גורלו שפר

עליו, יחיה, אם לאו, יקרה מה שיקרה."

695

02:18:12,880 <-- 02:18:08,960

דליתי מעט מים בידיים והשקתי אותו,
לקראת הערב הלך ונהיה חלש.

696

02:18:19,120 <-- 02:18:12,960

האישה שלקחה אותי אמרה, "בואי נלך הביתה,
התינוק עלול למות שלא יאשימו אותך."

697

02:18:27,000 <-- 02:18:19,200

כשחזרנו לבית התינוק הקיא. אחר כך
מצבו הלך והשתפר, למחרת אמרו לקחתו לשם.

698

02:18:31,680 <-- 02:18:27,080

לקחתי (למקווה ההוא) אותו למשך 3 ימים,
אחרי זה, זהו! הפסיק להתלונן על כאבים.

699

02:18:36,880 <-- 02:18:31,760

מאז הילדים שלי בריאים,
אפילו לא חום.

700

02:18:42,560 <-- 02:18:36,960

כשהוא (בנך) חלה התמודדת עם זה לבדך
או המשפחה...?

701

02:18:45,880 <-- 02:18:42,640

אשתו של דוד של בעלי
לקחה אותי איתה.

702

02:18:54,880 <-- 02:18:45,960

עם הזמן כבר בתי (הגדולה) עזרה לי,
היא השגיחה על הילדים, היא עזרה לי.

703

02:19:01,000 <-- 02:18:54,960

כשהלכתי לשוק, היא (בתי) שמרה על הילדים
ונשאה אותם על גבה ו...!

704

02:19:05,880 <-- 02:19:01,080
אח"כ כבר (כשהילדים) גדלו עזרו בחקלאות,
הם כבר הגיעו לגיל שיכלו לעזור.

705

02:19:15,080 <-- 02:19:05,960
שמרו על החקלאות כשאביהם (בעלי) היה
עסוק, שמרו על היבול מפני קופים וחיות.

706

02:19:27,280 <-- 02:19:15,160
חזרי אחורה, כשבנך חלה והלכתם למקום
ההוא וראית שזה לא עזר, מה הרגשת?

707

02:19:32,280 <-- 02:19:27,360
האם נבהלת בדרך חזרה?
את זוכרת? - בטח שנבהלתי.

708

02:19:38,280 <-- 02:19:32,360
כשסחבתי על הגב לא האמנתי שהוא חי,
כל פעם סובבתי את הראש כדי לראות...

709

02:19:40,400 <-- 02:19:38,360
פניתי אליה, "דודה, תראי מה איתו!"

710

02:19:42,800 <-- 02:19:40,480
הרגיעה אותי, "אל תדאגי,
הוא עם עינים פקוחות."

711

02:19:46,920 <-- 02:19:42,880
בגלל שלא זז (התינוק)
חשבתי שהוא מת.

712

02:19:51,920 <-- 02:19:47,000
כשהגעתי השכבתי אותו על המיטה,
מיד התחיל להקיא ולששל.

713

02:19:58,160 <-- 02:19:52,000
אמרו לי לקלח אותי, קילחתי אותי,
לפתע התחיל להראות סימני התאוששות.

714

02:20:03,160 <-- 02:19:58,240
(האישה שלקחה אותי) עודדה אותי והפיחה
בי תקווה ואמרה שהמקווה באמת עזר.

715

02:20:06,480 <-- 02:20:03,240
אז לקחתי אותו לשוב לשלושה ימים.

716

02:20:12,480 <-- 02:20:06,560
האם חלית אי פעם?
-כשחליתי לקחתי "אקמול".

717

02:20:23,360 <-- 02:20:12,560
היה שם "אקמול"?
-היה בשוק, הסוחרים מכרו לנו.

718

02:20:30,880 <-- 02:20:23,440
איך אפשר לקבל, סתם ככה,
ללא מרשם רופא? תספרי לי על זה.

719

02:20:34,880 <-- 02:20:30,960
עכשיו, עם המודרניזציה, באו אלינו
רופאים, לפני כן לא היה.

720

02:20:40,000 <-- 02:20:34,960
קודם לא היה לנו רופא,
הלכתי ואמרתי להם שכואב לי הראש.

721

02:20:45,720 <-- 02:20:40,080
נתנו לי כדורים נגד כאבי ראש, גם כאן
(בישראל) קונים "אקמול" ללא מרשם!

722

02:20:47,800 <-- 02:20:45,800
אין מישהו שבודק!

723

02:20:56,800 <-- 02:20:47,880
אחרי ה"אקמול", שתינו וקפה, נוגעים
בעדינות בספל חם היכן שכואב וזה עובר.

724

02:21:02,240 <-- 02:20:56,880
אלא תרופות סבתא... וזה עוזר.

725

02:21:10,240 <-- 02:21:02,320
אם מישהו שבר יד או רגל,
האם יש מומחה שמטפל בזה?

726

02:21:13,280 <-- 02:21:10,320
כן, היה מי שטיפל בשבר.

727

02:21:29,280 <-- 02:21:13,360
אם זה נקע, לוקחים "נוג" (ניגר) ושמים על
הנקע ומקבעים עם סמרטוט, כמו גבס.

728

02:21:41,600 <-- 02:21:29,360
כדי שהנקע לא יזוז קושרים בד ממש חזק.
האיש שקיבע בודק פעם בשבוע.

729

02:21:46,480 <-- 02:21:41,680
פותח את הקיבוע ובודק שהכול תקין,
אם עדיין לא הבריא, קושר אותו בחזרה.

730

02:21:52,200 <-- 02:21:46,560
דוד שלי טיפל באנשים שנקעו.

731

02:22:04,200 <-- 02:21:52,280
גם כאן בארץ הוא יודע לטפל בזה.
הוא יודע. כך מטפלים באתיופיה.

732

02:22:14,200 <-- 02:22:04,280
אם מישהו חלה, מטפלים בו בבית, אם

מצבו הידרדר, מטפלים בו עד שהוא נפטר.

733

02:22:20,200 <-- 02:22:14,280

הוא לא סובל הרבה, כי לא מחזיקים אותו במכשירים חשמליים.

734

02:22:21,560 <-- 02:22:20,280

אם הגיע יומו, אז נפטר.

735

02:22:32,560 <-- 02:22:21,640

אם מישהו נפטר ולא מצאו נוצרי שיטפל בו, אז היהודי שנטמא נשאר מחוץ לבית 7 ימים.

736

02:22:36,760 <-- 02:22:32,640

האיש שנטמא נכנס אחרי טבילה וכו', כי אסור לגעת במת.

737

02:22:39,480 <-- 02:22:36,840

הוא אינו רשאי להיכנס לבית.

738

02:22:43,000 <-- 02:22:39,560

אבל איפה שגרנו היו אנשים, נוצרים, טובים לא נתנו למת להיטמא.

739

02:22:47,720 <-- 02:22:43,080

הם טיפלו בגופה, רחצו את הגופה, הייתה ערבות הדדית בינינו.

740

02:22:56,520 <-- 02:22:47,800

בהתחלה סיפרת לנו שברחת עם חברתך לסודן, ספרי לי בבקשה לגבי זה.

741

02:23:05,160 <-- 02:22:56,600

לא... בת כמה היית? -לא סודן. אחותי גרה בעיר, הייתי אצלה.

742

02:23:11,320 <-- 02:23:05,240
אחותי אמרה לי, "כשיבוא מישהו,
כך תפתחי את הדלת."

743

02:23:18,520 <-- 02:23:11,400
אבל לא פתחתי עד שהיא באה,
כי פחדתי נורא, כי חשבתי שיש גברים...

744

02:23:20,440 <-- 02:23:18,600
כי זה מקום שמכרו בו בירה וחשבתי ש...

745

02:23:21,800 <-- 02:23:20,520
לא נכנסתי.

746

02:23:28,520 <-- 02:23:21,880
קבעתי עם חברתי ללכת,
ופתאום אמי שמה לב לזה.

747

02:23:30,520 <-- 02:23:28,600
אמרה לי, "בתי, אל תברחי!
אין לי מישהו אחר בלעדייך,

748

02:23:34,800 <-- 02:23:30,600
"אני הבאתי אותך מאביך,
עד שאחזיר אותך אליו,

749

02:23:39,320 <-- 02:23:34,880
"בתי, אל תנסי שוב לברוח,
אם תברחי, מה אנשים יגידו עליי?"

750

02:23:42,680 <-- 02:23:39,400
חברתי ברחה, נעלמה ולא חזרה.

751

02:23:51,080 <-- 02:23:42,760
לא הבנתי! מי זאת החברה? ספרי לי עליה,
האם הלכתן יחד לעיר?

752

02:23:52,440 <-- 02:23:51,160

העיר רחוקה מאוד,
לא הגענו לעיר.

753

02:23:57,240 <-- 02:23:52,520

לא! זהו. אבל מההתחלה,
איך החלטתן לצאת לדרך?

754

02:24:01,160 <-- 02:23:57,320

בת כמה היית?
ספרי את כל הסיפור היטב.

755

02:24:10,800 <-- 02:24:01,240

שכנה שלנו שביקרה בעיר הומרה בסודן
חזרה משם עם שמלה ונעליים.

756

02:24:12,840 <-- 02:24:10,880

את יודעת עד כמה זה נדיר,
לא לכל אחת יש.

757

02:24:17,240 <-- 02:24:12,920

אז חברתי סיפרה, "אנקואייש
חזרה משם עם נעליים."

758

02:24:21,320 <-- 02:24:17,320

אמרתי, "חזרה עם נעליים?"
אז החלטנו שאנו גם חייבות ללכת.

759

02:24:27,120 <-- 02:24:21,400

הלכנו, בלי כסף, מרחק אדיר!
חודש לא היינו מגיעים משום שסודן רחוקה.

760

02:24:31,120 <-- 02:24:27,200

אמרנו, אין מצב שלנו לא יהיה
מה שיש לשכנה.

761

02:24:34,360 <-- 02:24:31,200
אני לא יודעת איך אמי עלתה על זה,
החליטה שבאותו יום אני לא יוצאת מהבית.

762

02:24:39,360 <-- 02:24:34,440
הלכתי קצת דרך עד הירידה וחזרתי.
אמי שאלה אותי איפה הייתי,

763

02:24:45,960 <-- 02:24:39,440
אמרתי שהלכתי לשחק עם חברה, צה"י,
אבל היא הלכה לאיזה מקום ואני חזרתי לכאן.

764

02:24:51,600 <-- 02:24:46,040
כך "מרחתי" אותה בסיפורים.
אבל חברתי המשיכה ללכת.

765

02:24:56,880 <-- 02:24:51,680
היא הגיעה לסודן.
פעם אחת באה לבקר אותי אחרי שילדתי.

766

02:25:02,680 <-- 02:24:56,960
אחרי החתונה והילדים,
באה לבקר אותי וחזרה.

767

02:25:14,680 <-- 02:25:02,760
בת כמה היית? מה שאני רוצה לשמוע,
איך תכננתן לצאת? איך ולמתי קבעתן?

768

02:25:24,400 <-- 02:25:14,760
אנחנו שכנות, זה קרוב, קראנו זו לזו,
קראנו זו לזו להביא מים או עצים.

769

02:25:28,680 <-- 02:25:24,480
תכננו לברוח
מתי שהלכנו להביא עצים.

770

02:25:33,680 <-- 02:25:28,760

אמי אמרה לי, "בתי, אם תברחי,
אביך יתבע אותי,

771

02:25:35,680 <-- 02:25:33,760
"את לא מקומית בכפר הזה,

772

02:25:39,680 <-- 02:25:35,760
"אם אביך יתבע אותי על כך,
לא יהיה לי מה לענות לו."

773

02:25:40,680 <-- 02:25:39,760
הסבירה לי הכול.

774

02:25:48,720 <-- 02:25:40,760
המשיכה לומר לי, "אני רוצה להחזיר
אותך לאביך, אל תברחי לי."

775

02:25:49,720 <-- 02:25:48,800
לקחתי את זה לתשומת לבי.

776

02:25:54,520 <-- 02:25:49,800
ושאלתי את עצמי,
למה אמרה לי שאני לא מקומית?

777

02:26:03,440 <-- 02:25:54,600
אז ענתה לי, "אביך גר במקום אחר,
השאיפה שלי שתחזרי לאביך לאחים שלך"

778

02:26:09,640 <-- 02:26:03,520
עם הזמן לקחתי לתשומת לבי.
הפסקתי לנסות. זהו!

779

02:26:13,840 <-- 02:26:09,720
איך אמך עלתה עלייך? איך היא ידעה?

780

02:26:21,440 <-- 02:26:13,920

משום שהגעתי מאוחר בערב, בניגוד
לשעות שהתרגלתי לבוא לפני כן.

781

02:26:25,840 <-- 02:26:21,520
שאלה איפה הייתי. עניתי לה,
"שיחקתי ולא שמתי לב לזמן."

782

02:26:28,840 <-- 02:26:25,920
למחרת אימא של חברתי
סיפרה לאמי שבתה ברוחה.

783

02:26:34,840 <-- 02:26:28,920
אמרה לאמי, "בתי צה" ברוחה ולא
חזרה", שאלה אותי מיד, "היית איתה?"

784

02:26:38,160 <-- 02:26:34,920
עניתי, "מה פתאום, לא הייתי! מה שכן,
שתינו הלכנו לקושש עצים יחד."

785

02:26:41,000 <-- 02:26:38,240
הקשתה עליי, "תגידי את האמת,
תגידי את האמת!"

786

02:26:43,080 <-- 02:26:41,080
ואז עניתי לה,
"כן. חשבתי ללכת..."

787

02:26:45,720 <-- 02:26:43,160
אז צעקה,
"מה רע לך כאן? מה חסר לך?"

788

02:26:52,120 <-- 02:26:45,800
עניתי לה, "חסר לי מה שאנקואייש
הביאה לעצמה, חצאית ונעליים."

789

02:26:55,520 <-- 02:26:52,200
הבטיחה לי, "אין שום בעיה,

אני אקנה לך הכול, כל מה שתרצי,

790

02:27:02,080 <-- 02:26:55,600
"אל תאמיני לסיפורים! אקנה לך חצאית,
כשהסוחר יבוא אקנה לך גם נעליים."

791

02:27:15,960 <-- 02:27:02,160
במקרה אחרי תקופה התחילו להביא נעליים,
גם חצאיות ובאמת קנתה לי כפי שהבטיחה.

792

02:27:17,960 <-- 02:27:16,040
אחרי זה הפסקתי.

793

02:27:24,000 <-- 02:27:18,040
רק עכשיו הבנתי... רצית ללכת
עם החברה, וחזרת באמצע הדרך?

794

02:27:30,280 <-- 02:27:24,080
ליוויתי אותה עד הירידה, לא כ"כ
רחוק, זה שהיא הלכה כולם ידעו.

795

02:27:34,360 <-- 02:27:30,360
כולם ידעו,
כולל אימא שלה, שליוויתי אותה.

796

02:27:38,360 <-- 02:27:34,440
היא ידעה שהילדים ראו אותנו
כשיצאנו ביחד מהבית.

797

02:27:40,960 <-- 02:27:38,440
לכן שאלה את אמי,
"האם בתך ראתה צהי?"

798

02:27:42,920 <-- 02:27:41,040
ענית לה, "כן, ראיתי אותה."
ואז שאלה אותי, "אז לאן היא הלכה?"

799

02:27:46,640 <-- 02:27:43,000
ענית, "לא יודעת! הלכנו יחד להביא עצים,
אבל אני חזרתי לבית לקראת הערב."

800

02:27:55,240 <-- 02:27:46,720
אח"כ סיפרו לה שמישהו ראה את בתה
בכל מיני מקומות בכפר וולקאית.

801

02:27:56,960 <-- 02:27:55,320
הלכה אחריה לחפש אותה
אבל לא מצאה אותה.

802

02:27:58,560 <-- 02:27:57,040
ברחה לה.

803

02:28:12,880 <-- 02:27:58,640
בת כמה הייתה? -בגילי, אנחנו באותו
גיל. איזה גיל? 10.5 אולי 11, לא יודעת!

804

02:28:18,560 <-- 02:28:12,960
אבל התנהגנו כבוגרות כי ככה זה
באתיופיה, אתה מיד הופך לעצמאי.

805

02:28:26,880 <-- 02:28:18,640
זה לא כמו בארץ, לא מפחיד להסתובב בחוץ,
שם תמיד יש סוחרים, עוברים ושבים.

806

02:28:33,560 <-- 02:28:26,960
ילדה בת עשר, לבדה,
אמרה לך ללכת איתה?

807

02:28:39,360 <-- 02:28:33,640
אנחנו הסתכלנו על החצאית ההיא,
מה שעניין אותנו זה החצאית שרצינו!

808

02:28:44,000 <-- 02:28:39,440

לא היינו מודעות לסיכון שיש בזה, העיקר רצינו להשיג חצאית כמו של השכנה.

809

02:28:56,800 <-- 02:28:44,080
חברתי הצטרפה בסתר לסוחרים שהלכו לשוק בלי שגילו אותה עד שהגיעה לעיר.

810

02:29:08,080 <-- 02:28:56,880
אחרי שהגיעה לעיר מישהו שכר אותה ושלח אותה למוהרה.

811

02:29:15,360 <-- 02:29:08,160
אז למה את נשארת מאחור?
אם תכננתן יחד, למה שינית את דעתך?

812

02:29:23,400 <-- 02:29:15,440
פחדתי מאימא שלי, נזכרתי במה שהיא תמיד אמרה שאני לבדי, ואסור לי לצאת.

813

02:29:30,400 <-- 02:29:23,480
דמיינתי את הסבל שתעבור, הבהלה, החיפושים אחריי. עלו לי כל מיני מחשבות.

814

02:29:37,080 <-- 02:29:30,480
אמרתי לעצמי, אחרי מה שאמי הסבירה לי על מה שיקרה כשלא תמצא אותי.

815

02:29:38,960 <-- 02:29:37,160
נזכרתי בכול ונשארתי.

816

02:29:45,960 <-- 02:29:39,040
בזה נזכרתי.

817

02:29:53,400 <-- 02:29:46,040
הדרך... לפני שאת נזכרת בזה...
לפני שיצאתן לדרך, התארגנתן בהתאם?

818

02:29:55,880 <-- 02:29:53,480
היה לכן אוכל או מים?

819

02:30:02,600 <-- 02:29:55,960
מאיפה? חשבנו לבקש מאנשים
בדרך. חשבנו לבקש אוכל.

820

02:30:07,200 <-- 02:30:02,680
היה לה 20 בר (כסף אתיופי),
שם אפילו ב-10 בר ניתן לקנות המון.

821

02:30:12,680 <-- 02:30:07,280
ב-10 סנטים (10 אגורות) ניתן לקנות לחם,
ב-50 סנטים ניתן לשתות תה, הכול זול.

822

02:30:16,640 <-- 02:30:12,760
מי שיש 20 בר הוא עשיר!
ב-20 בר את יכולה להגיע רחוק.

823

02:30:23,880 <-- 02:30:16,720
לה היה 20 בר. אני הייתי בידיים
ריקות. לא היה לי, סתם תכננתי.

824

02:30:36,160 <-- 02:30:30,880
איזה עוד דברים דומים את זוכרת?

825

02:30:44,760 <-- 02:30:36,240
אני זוכרת שתמיד רציתי ללכת לעיר,
תמיד רציתי... בזה אני נזכרת.

826

02:30:49,160 <-- 02:30:44,840
אמרתי לאימא שלי שאם אלך לעיר,
אעזור מבחינה כלכלית.

827

02:30:58,160 <-- 02:30:49,240
היא אמרה לי, "לא שווה לי שתלכי לאיבוד,

אם תלכי לעיר, אין סיכוי שתראי אותי שוב"

828

02:31:04,160 <-- 02:30:58,240
והיא צדקה, יכולתי ללכת לאיבוד.
דמיינתי את הסבל שאמי תעבור,

829

02:31:09,520 <-- 02:31:04,240
לכן לא היה קשה לקבל החלטה,
אבל תמיד רציתי ללכת לעיר.

830

02:31:12,520 <-- 02:31:09,600
אבל לא הצליח לי.

831

02:31:20,520 <-- 02:31:12,600
למה רצית ללכת לעיר?
-כי זה יפה, תמיד התחשק.

832

02:31:25,520 <-- 02:31:20,600
כשהלכתי לשוק ראיתי את האנשים,
הם נראים טוב ומשכילים וכו'.

833

02:31:29,520 <-- 02:31:25,600
נזכרתי במה שאבא התחנן אליי,
שהבטיח לשלוח אותי ללימודים.

834

02:31:37,520 <-- 02:31:29,600
פתאום התחלתי להצטער, קנה
מחברת ואמר שאחיו ילמד אותי וכו'.

835

02:31:38,520 <-- 02:31:37,600
סירבתי בכל תוקף.

836

02:31:46,240 <-- 02:31:38,600
כשישנתי לידם לא נרדמתי שמא יברחו לי,
נורא פחדתי, מאוד שנאתי להיפרד מאמי.

837

02:31:49,520 <-- 02:31:46,320
התחלתי להתחרט כשנזכרתי בכל זה.

838

02:31:57,520 <-- 02:31:49,600
אימא שלי אמרה לי, עם הזמן מתחילים להצטער וכו'. אמרה לי להפסיק עם זה.

839

02:32:00,120 <-- 02:31:57,600
זה זכור לי.

840

02:32:08,520 <-- 02:32:00,200
אז... אם היה את כל השאיפות האלה, האם ניסית לברוח?

841

02:32:16,000 <-- 02:32:08,600
לא ניסיתי, כי תמיד חשבתי על אימא שלי. היא תמיד רצתה שאהיה לידה.

842

02:32:20,800 <-- 02:32:16,080
כשגידלה אותי אף פעם לא הרביצה לי, גם כשעשיתי בעיות.

843

02:32:24,000 <-- 02:32:20,880
אף פעם לא צעקה עליי.

844

02:32:32,040 <-- 02:32:24,080
האחיות תמיד התלוננו על אימא שמפנקת אותי ומעדיפה אותי על פניהן.

845

02:32:39,040 <-- 02:32:32,120
דווקא בגלל זה לא הרביצה. תמיד פינקה אותי ונתנה לי מה שרציתי.

846

02:32:42,920 <-- 02:32:39,120
בלי לברוח, הצלחתי לעשות דברים רציניים.

847

02:32:49,000 <-- 02:32:43,000

למה פינקה רק אותך?
-משום שלא הייתי עם אבא שלי.

848

02:32:57,000 <-- 02:32:49,080

אימא שלי הרגישה שאבי הפקיד אותי בידה,
ולא רצתה שיקרה לי משהו, שלא יאשים אותה.

849

02:33:01,320 <-- 02:32:57,080

הזכירה לי אפילו את הדרך שליווה אותנו
כשנפרדנו ממנו.

850

02:33:04,040 <-- 02:33:01,400

זה מה שרץ לי בראש כל הזמן.

851

02:33:06,600 <-- 02:33:04,120

משום מה גם כך לא זכיתי
לראות את אבא שלי.

852

02:33:12,600 <-- 02:33:06,680

ברוך השם, האחים שלי מצד אבא
מתנהגים אליי כהורים אפילו יותר.

853

02:33:16,200 <-- 02:33:12,680

תמיד באים לבקרני, עושים הכול למעני,
לא נותנים לי להרגיש בחיסרון של אבי.

854

02:33:18,000 <-- 02:33:16,280

האחים הם סוג של אבא.

855

02:33:22,000 <-- 02:33:18,080

עכשיו אני אישה מאושרת,
רק שלא זכיתי לראות אותו שוב.

856

02:33:26,000 <-- 02:33:22,080

האחים שלי עושים עבורי

כל מה שאני רוצה.

857

02:33:29,000 <-- 02:33:26,080
מאז שנפרדת ממנו לא ראית אותו?
-לא, לא ראיתי אותו.

858

02:33:31,480 <-- 02:33:29,080
זה מה שמצער אותי.

859

02:33:37,720 <-- 02:33:31,560
בגלל זה האחים עד היום באים אליי,
שואלים אם אני צריכה משהו.

860

02:33:44,200 <-- 02:33:37,800
יש לי אח בצבא. גם האחיות שלי
באות וקונות לי הכול לבית.

861

02:33:50,720 <-- 02:33:44,280
כאן, בארץ, יש לי בית,
אבל בכל זאת הם קונים הכול.

862

02:33:59,400 <-- 02:33:50,800
אחותי, האחים, הם גרים בחדרה,
וכל אחד רואה אותי כמו תינוקת.

863

02:34:03,800 <-- 02:33:59,480
מאוד מפנקים אותי.
עדיין מפנקים אותי.

864

02:34:10,280 <-- 02:34:06,080
באיזה גיל עשית? -את מה?
-את הקעקועים בצוואר.

865

02:34:15,280 <-- 02:34:10,360
כשהייתי ילדה קטנה,
אמי קעקעה אותי.

866

02:34:28,000 <-- 02:34:15,360
באתיופיה יש דבר בעייתי שקורה לנשים רבות
כתוצאה משתיית מים שגורם לזפק בצוואר.

867

02:34:33,000 <-- 02:34:28,080
אימא שלי חששה שיהיה זפק בצוואר,
לכן הביאה מישהי נוצרייה.

868

02:34:39,240 <-- 02:34:33,080
אמרתי שיכאב לי, היא הציעה
לי שאשתה כוס טלה (בירה)

869

02:34:45,440 <-- 02:34:39,320
כדי לסמם אותי שלא ארגיש את הכאב.
באמת לא הרגשתי כשקעקעה אותי.

870

02:34:50,440 <-- 02:34:45,520
מדי פעם הרגשתי את הדקירות
אבל בגלל הבירה לא כאב לי.

871

02:34:57,440 <-- 02:34:50,520
שאלתי את אימא, "למה עשו לי את זה?"
הסבירה לי שלפלונית יש זפק וכו'

872

02:35:01,120 <-- 02:34:57,520
ולא רצתה שגם לי יהיה דבר כזה.

873

02:35:06,800 <-- 02:35:01,200
את זה עשיתי בגלל המים (זפק)
ולא בשביל קישוט.

874

02:35:12,800 <-- 02:35:06,880
בת כמה היית?
-לא זוכרת בת כמה הייתי.

875

02:35:16,800 <-- 02:35:12,880

אני ואחותי עשינו באותו יום,
אחותי שגרה בחדרה.

876

02:35:22,160 <-- 02:35:16,880
בגלל שאמנו דאגה לנו,
שמא הצוואר שלנו יתכער.

877

02:35:32,080 <-- 02:35:22,240
היית ממש ילדה קטנה? -לא, את
הגיל לא זוכרת. הייתי עם מודעות אישית.

878

02:35:42,080 <-- 02:35:32,160
אחרי החתונה או...? -לא, הרבה לפני.
מה? -את הקעקוע עשיתי לפני.

879

02:35:50,080 <-- 02:35:42,160
הייתי מאורסת, סמוך לחתונה.
החומר של הקעקוע ירד מהר.

880

02:36:01,080 <-- 02:35:50,160
במשך 7 ימים היה אסור לי להתקרב לאנשים,
כי מגע עם אנשים זרים עלול להזיק לי.

881

02:36:05,080 <-- 02:36:01,160
קרבה לאנשים טמאים או תשמיש מיטה
עלולים להזיק לקעקוע.

882

02:36:10,520 <-- 02:36:05,160
צריך מאוד להיזהר, מפחיד,
כי זה עלול לכער.

883

02:36:18,520 <-- 02:36:10,600
עם איזה חומר מקעקעים?
-צבע, צבע של "למבה".

884

02:36:22,520 <-- 02:36:18,600
את יודעת מה זה "למבה"?

זה נפט שמבעירים להדלקת אור בבית.

885

02:36:36,520 <-- 02:36:22,600
מדליקים את זה עם פתיל ומעל הלהבה שמים
מכסה קטן ששם נדבקים האדים של הבעירה.

886

02:36:42,120 <-- 02:36:36,600
לוקחים את הפחם שנאגר, מערבבים
עם מים, ואז מפזרים על גבי הקעקועים.

887

02:36:45,800 <-- 02:36:42,200
כך מקעקעים באתיופיה.
זה משמש גם להשחרת חניכיים.

888

02:36:59,040 <-- 02:36:45,880
אני מחזירה אותך אחורה.
כשהתחנת אמרת שלקחו אותך בערבות, נכון?

889

02:37:04,240 <-- 02:36:59,120
כן. -זו שבועה?
כן, השושבין נשבע, הוא ערב.

890

02:37:05,440 <-- 02:37:04,320
ערבות?
-ערבות.

891

02:37:10,440 <-- 02:37:05,520
עשית הלוך חזור פעם אצל אמך,
פעם אצל החמים שלך?

892

02:37:13,600 <-- 02:37:10,520
חודש בבית של החמים
וחודש בבית של אמי.

893

02:37:21,520 <-- 02:37:13,680
כך היה מנהגנו. -האם את זוכרת
מה הרגשת כשעשית הלוך חזור כל פעם?

894

02:37:24,520 <-- 02:37:21,600

אני זוכרת שזה המנהג
אצל כל הכלות.

895

02:37:29,720 <-- 02:37:24,600

אם התחתנת בגיל צעיר, את אמורה לשבת
עם משפ' בעלך חודשיים וחודש עם הוריך

896

02:37:35,200 <-- 02:37:29,800

זה מה שהיה מקובל שם. אי אפשר
לנתק אותה לצמיתות מבית הוריה!

897

02:37:37,760 <-- 02:37:35,280

אי אפשר גם לתת לה לחיות תמיד אצל הוריה.

898

02:37:43,360 <-- 02:37:37,840

כך מקובל. חודש כאן וחודש שם.
זאת המוסכמה המקובלת!

899

02:37:47,760 <-- 02:37:43,440

לא הרגשת רע עם זה?
-לא הרגשתי, כי ביקרתי את אימא שלי חודש,

900

02:37:48,760 <-- 02:37:47,840

זה היה קרוב.

901

02:37:53,480 <-- 02:37:48,840

גם אצל חמותי לא היה לי רע, המשפחה
התייחסה אליי טוב, אהבתי את גיסותיי,

902

02:37:59,160 <-- 02:37:53,560

גם בעלי היה איש טוב באמת.

903

02:38:02,160 <-- 02:37:59,240

הוא כיבד אותי ואני כיבדתי אותו.

904

02:38:05,560 <-- 02:38:02,240
כשחזר מבחוץ, קיבלתי אותו בסבר פנים יפות,
כיבדתי אותו.

905

02:38:10,560 <-- 02:38:05,640
גם כשיצא לעבוד הלכתי איתו,
עדרתי במעדר בשדה תירס.

906

02:38:20,320 <-- 02:38:10,640
עבדתי איתו כתף אל כתף, לא נחתי!
כך כיבדנו זה את זה. חיינו טוב.

907

02:38:22,880 <-- 02:38:20,400
גם עכשיו אנו חיים טוב יחד.

908

02:38:32,560 <-- 02:38:22,960
לגבי קליעת צלחות, הבאנו גבעולי קש,
את הגבעול פיצלנו לשלושה בכלי חד.

909

02:38:35,960 <-- 02:38:32,640
אחרי שפיצלנו ל-3 את הגבעול מהקצה
העליון לקצה תחתון, אח"כ משרים במים.

910

02:38:41,440 <-- 02:38:36,040
לוקחים הגבעול ומלפפים על הקצה של המרצע
בזהירות, שלא להיפצע באצבע.

911

02:38:47,440 <-- 02:38:41,520
מתחילים לקלוע מהבסיס של הצלחת
לאט לאט בעזרת המרצע והגבעול.

912

02:38:51,640 <-- 02:38:47,520
קולעים סלסילות, צלחות,
"מוסב" (שולחן לאינג'רה).

913

02:38:56,640 <-- 02:38:51,720
סלסילה כזאת להגשת פירות וירקות,
הכול קלענו בעצמנו.

914

02:39:04,360 <-- 02:38:56,720
קנינו את גבעולי הקש בשוק,
לא הייתה בעיה למצוא את האמצעים האלה.

915

02:39:09,440 <-- 02:39:04,440
לפעמים גבעולי הקש האלה
צמחו ליד הבית. כך עשינו.

916

02:39:26,000 <-- 02:39:09,520
מה את זוכרת לגבי החגים שחגגתם שם?
-יש את יום כיפורים, יום צום כמו כאן.

917

02:39:29,720 <-- 02:39:26,080
יום לפני בישלנו הכול
ולקראת הערב התחלנו את הצום.

918

02:39:36,720 <-- 02:39:29,800
בגלל שלא גרנו בקרבת קייסים,
עלינו להר הסמוך לכפר, פרשנו שטיח,

919

02:39:44,720 <-- 02:39:36,800
כל היום התפללנו והשתחווינו על שטיח פרוש
ושאלנו זה את זה כמה כל אחד סגד.

920

02:39:45,720 <-- 02:39:44,800
עד השקיעה.

921

02:39:50,080 <-- 02:39:45,800
כאן, בארץ, זה נוח,
שם כל היום סגדנו, השתחווינו.

922

02:39:52,080 <-- 02:39:50,160
אחרי סגידה התפללנו, "אלוקי ישראל,

היעתר לתפילתנו,

923

02:39:56,080 <-- 02:39:52,160

"הגשם את חלומנו,
העלינו לארץ ישראל,

924

02:40:01,320 <-- 02:39:56,160

האם נזכה לראות את ישראל?"
כך התפללנו.

925

02:40:13,000 <-- 02:40:01,400

בצאת יום הכיפורים אכלנו ושתינו, אם
אין טלה, הכנו משקה עם דבש ושתינו.

926

02:40:24,520 <-- 02:40:13,080

כל היום סגדתם, קיים ניהל את התפילות?
-היו זקנים, סבא של בעלי נחשב כקיים.

927

02:40:31,000 <-- 02:40:24,600

כל יום שבת
הוא לבש גלימה מיוחדת לשבת.

928

02:40:33,000 <-- 02:40:31,080

אנחנו היהודים
לא הלכנו לשוק בשבת.

929

02:40:38,720 <-- 02:40:33,080

לכבוד השבת לא לבש חליפה מיוחדת,
לא לבש מכנסיים רגילים.

930

02:40:42,720 <-- 02:40:38,800

כל שבת פיזר עשבים יפים על השטיח
וישב שם.

931

02:40:52,320 <-- 02:40:42,800

בפסח קנינו חיטה נקייה
והכנו קמח למצות.

932

02:40:58,200 <-- 02:40:52,400
לקחנו את הגרגירים האיכותיים
שבטעות לא יהיה בו תולעים, או משהו אחר.

933

02:41:09,200 <-- 02:40:58,280
באתיופיה, לקראת פסח מיינו את החיטה,
ורק אח"כ טחנו באופן קפדני מאוד.

934

02:41:14,320 <-- 02:41:09,280
את הקמח שמנו בכלי אחסון חדש,
כלומר כלי חרסין שלא נגע במים בכלל.

935

02:41:21,120 <-- 02:41:14,400
ההכנה מתבצעת בשיא המהירות,
לשים ומיד שמים על המחבת, כדי שלא יחמיץ.

936

02:41:24,120 <-- 02:41:21,200
אם נשאר בצק בתוך הקערה,
שוטפים ושופכים.

937

02:41:31,000 <-- 02:41:24,200
בשר שנשחט באותו יום מחלקים לכולם על מנת
שייגמר עוד באותו לילה, כי אסור להלין.

938

02:41:35,640 <-- 02:41:31,080
מכינים את רוטב הבשר עם פפריקה
יבשה רק לארוחה של אותו יום.

939

02:41:41,000 <-- 02:41:35,720
כל בוקר הכנו את המצה מהר,
שלא יחמיץ.

940

02:41:47,000 <-- 02:41:41,080
בוררים היטב את החיטה, שלא יהיה
בה משהו שחור או תולעים.

941

02:41:52,880 <-- 02:41:47,080
הכנו מראש רהיטים וכלים חדשים, כד חדש,
מחבת חדשה, סירים שלא נגעו בחמץ.

942

02:41:55,880 <-- 02:41:52,960
כאן, בארץ, אוכלים באותם כלים
שאכלנו בהם לפני פסח, שם לא.

943

02:42:02,880 <-- 02:41:55,960
מסתירים את כל הכלים,
והשתמשנו רק בכלים חדשים.

944

02:42:12,320 <-- 02:42:02,960
טחנו את ה"נוג" (ניגר), והכנו מזה משקה
לפסח, כך העברנו את פסח באווירה טובה.

945

02:42:23,120 <-- 02:42:12,400
איך מחנכים את הילדים?
איך לימדת אותם סדר ומשמעת?

946

02:42:24,920 <-- 02:42:23,200
את וגם בעלך...?

947

02:42:32,920 <-- 02:42:25,000
זה קל מאוד באתיופיה,
אם ילד איחר, קיבל עונש.

948

02:42:39,880 <-- 02:42:33,000
למשל כשאכלנו ארוחת ערב, הילדים החזיקו
עששית ביד, בעמידה, כדי להאיר לנו,

949

02:42:41,000 <-- 02:42:39,960
עד שסיימנו לאכול.

950

02:42:50,000 <-- 02:42:41,080
אחרי שסיימנו לאכול הבאנו להם

לאכול במרוכז, לכולם, על גבי "מוסב",

951

02:42:51,400 <-- 02:42:50,080
בדיוק את אותו סוג אוכל שאנו אכלנו.

952

02:42:52,760 <-- 02:42:51,480
לא רבו ביניהם, אכלו יחד בצוותא.

953

02:42:56,760 <-- 02:42:52,840
לא אכלנו בנפרד. יש אחווה,
נהגנו לאכול יחד עם אורחים מאותה צלחת.

954

02:43:01,080 <-- 02:42:56,840
הרוטב הוגש בסיר אחד, אין מצקת
אלא מוזגים על האינג'רה ישר מהסיר.

955

02:43:03,600 <-- 02:43:01,160
גם אם זה רוטב מעוף
אכלנו זה עם זה יחד.

956

02:43:07,200 <-- 02:43:03,680
כך גידלנו את ילדינו,
תעשו כך וכך וכו'. זהו!

957

02:43:08,240 <-- 02:43:07,280
זה היה החינוך.

958

02:43:17,240 <-- 02:43:08,320
ציינת קודם שאת בתך הבכורה
ראית כמו חברה.

959

02:43:25,440 <-- 02:43:17,320
מה עשית עבורה על מנת שתלמד?
הרי את בעצמך היית ילדה קטנה.

960

02:43:30,520 <-- 02:43:25,520

הם לא זכו ללמוד.
רק את זה שנולד אחריה שלחנו ללמוד.

961

02:43:34,920 <-- 02:43:30,600

לפני שעלינו לארץ נפתח בית ספר,
אותו שלחנו ללימודים.

962

02:43:44,120 <-- 02:43:35,000

בתי עזרה לי בבית, גם כשהלכתי לשוק
עשתה עבודות בית, בישלה והכינה הכול.

963

02:43:49,080 <-- 02:43:44,200

הבנים עזרו בשמירה על היבול בחקלאות,
לא רחוק מדי כמובן.

964

02:43:50,080 <-- 02:43:49,160

הביאו עצים כשחזרו לבית.

965

02:43:58,600 <-- 02:43:50,160

פעם אחת הבן שלי שהלך לימודים אמר לי,
"אם תכיני אוכל מוקדם בבוקר,

966

02:44:01,000 <-- 02:43:58,680

"כשאחזור מבית הספר
אביא לך עצים למדורה."

967

02:44:05,520 <-- 02:44:01,080

אכל ולא הביא, פתאום ברח לי.
רדפתי אחריו, אבל לא הצלחתי להגיע אליו.

968

02:44:14,000 <-- 02:44:05,600

הגיע באיחור לבית הספר והמורה העניש אותו,
העונש היה לכרוע בברכיים חשופות על החצץ.

969

02:44:16,400 <-- 02:44:14,080

(כנראה הוא היה שקוע במחשבות).
שאל אותו המורה, "על מה אתה חושב?"

970

02:44:25,800 <-- 02:44:16,480
ענה, "בגלל שאמי אמרה להביא עצים
בחזרה מביה"ס, אני חושב על העצים!"

971

02:44:29,520 <-- 02:44:25,880
המורה צחק ואמר לו, "זה מה
שאימא שלך אומרת לך לעשות?"

972

02:44:33,240 <-- 02:44:29,600
ענה לו, "כן, אימא אמרה להביא
עצים, לכן הראש לי שקוע בעצים."

973

02:44:37,920 <-- 02:44:33,320
את זה אני זוכרת היטב.

974

02:44:46,920 <-- 02:44:38,000
נתנו להם לכרוע על הברכיים?
-כן, זה העונש, מי שמאחר נענש כך.

975

02:44:51,920 <-- 02:44:47,000
ומצליפים בכפות הידיים שלהם, ככה!
לא סופרים את ההורים, גם אם אנחנו לידם.

976

02:44:55,240 <-- 02:44:52,000
אומר, "תפתח את הידיים!"
ומצליף בו בשוט.

977

02:45:03,520 <-- 02:44:55,320
אתם שלחתם או שהוא בעצמו רצה ללמוד?
-לא בגלל שהוא איחר לבית הספר.

978

02:45:08,520 <-- 02:45:03,600
לא! התכוונתי לגבי הלימודים,
האם הוא בחר ללמוד או אתם שלחתם אותו?

979

02:45:15,960 <-- 02:45:08,600
אנחנו שלחנו אותו ללמוד,
אנחנו עודדנו אותו והכנסנו אותו לימודים.

980
02:45:21,960 <-- 02:45:16,040
אבל הבת לא הלכה ללמוד.

981
02:45:25,960 <-- 02:45:22,040
בית הספר היה קרוב אליכם?
-לא, קצת רחוק,

982
02:45:30,840 <-- 02:45:26,040
הלך מוקדם בבוקר ויש עליות, לא
כזה רחוק, נניח, מכאן לקריית נורדאו.

983
02:45:31,840 <-- 02:45:30,920
זה לא נקרא רחוק.

984
02:45:39,840 <-- 02:45:31,920
בערך חצי שעה בהליכה מהירה.

985
02:45:47,160 <-- 02:45:39,920
בגלל הפחד מעונש הגיעו מוקדם לבית הספר,
זה לא כמו בארץ, שם קשה מאוד ללמוד.

986
02:45:52,560 <-- 02:45:47,240
אבל לילדים זה היה חינוך טוב.
הגיעו בדיוק בזמן.

987
02:46:00,960 <-- 02:45:52,640
האם יש לך משהו להוסיף? משהו
שמשמח אותך, דברים שלא סיפרת לנו?

988
02:46:05,000 <-- 02:46:01,040
מסר שאני רוצה להעביר...

989

02:46:09,000 <-- 02:46:05,080
שהגענו לארץ טובה,
הגענו אל המנוחה ואל הנחלה.

990

02:46:12,280 <-- 02:46:09,080
נולדו לנו ילדים וגדלו.
זה בפני עצמו מעמד מכובד.

991

02:46:18,120 <-- 02:46:12,360
הגענו לגיל ארבעים ו...
תראי, בתי כבר בת 38.

992

02:46:23,120 <-- 02:46:18,200
ילדתי אותה שהייתי בת 14,
אז היום אני בת 52 ומשהו.

993

02:46:29,120 <-- 02:46:23,200
זה שאני ובעלי הגענו לזמן הזה יחד,
בלי ללדת מחוץ לנישואין או משהו,

994

02:46:31,120 <-- 02:46:29,200
עם אותה אהבה אמיתית בינינו
עד עכשיו,

995

02:46:33,400 <-- 02:46:31,200
על כך שזכיתי לעלות לארץ ישראל
ולשלוח את ילדיי ללמוד בבית ספר.

996

02:46:34,520 <-- 02:46:33,480
כל זה ממלא אותי בשמחה רבה.

997

02:46:35,880 <-- 02:46:34,600
על כך שבניי משרתים כאן בצבא.

998

02:46:43,920 <-- 02:46:35,960
כמו שאת יודעת חיי נישואין בארץ לא קלים,
אבל אני ובעלי נשואים באושר רב.

999

02:46:46,880 <-- 02:46:44,000
כשאני טועה הוא מתקן אותי בכבוד,
כנ"ל אני גם כלפיו.

1000

02:46:47,880 <-- 02:46:46,960
חיים טוב.

1001

02:46:52,800 <-- 02:46:47,960
הרשו לי גם להודות לכם
על כך שכיבדתם אותי.

1002

02:46:53,800 <-- 02:46:52,880
אני שמחה.

1003

02:47:05,800 <-- 02:46:53,880
לסיום, אני רוצה שתאשרי לנו שהריאיון
הזה שהתבצע על סיפור חיך באתיופיה

1004

02:47:07,800 <-- 02:47:05,880
הוא מרצונך החופשי.

1005

02:47:11,320 <-- 02:47:07,880
כן, מרצוני החופשי.
שאגיד לכם שזה באישור שלי או מה?

1006

02:47:16,800 <-- 02:47:11,400
כן. -אני אישרתי, כשהתקשרה ושאלה אותי.
אמרתי, "למה לא? הלוואי, זה כבוד."

1007

02:47:18,800 <-- 02:47:16,880
אישית, זה דבר מאוד משמח.

1008

02:47:23,800 <-- 02:47:18,880
בסופו של דבר, אנשים מתיים,
אבל תיעוד כזה הוא משהו שנשאר תמיד!

1009

02:47:25,600 <-- 02:47:23,880

כשיגיע יומי, ילדיי יוכלו לראות את זה.

1010

02:47:29,800 <-- 02:47:25,680

זה משמח, למשל,

התמונה שתלויה על הקיר משמחת אותי.

1011

02:47:35,120 <-- 02:47:29,880

כאן במה יש לך להתנחם כשמישהו מת?

רק באמצעות תמונות או קלטת שיש לך.

1012

02:47:42,800 <-- 02:47:35,200

שוב, אני מאוד מודה לכם שכיבדתם

ובאתם עד הנה, אני מאוד שמחה.

1013

02:47:44,000 <-- 02:47:42,880

תודה רבה!

1014

02:47:49,000 <-- 02:47:44,080

תודה רבה לך!

-תודה רבה. אני מאוד מודה לכם.